

TALOUSARVIO

2021

Yhtymähallitus 13.10.2020

Yhtymähallitus 17.11.2020

Sisällysluettelo

1.	TALOUSARVIOTA JA TOIMINTASUUNNITELMAA KOSKEVAT PERUSTIEDOT	3
1.1	Talousarviota ja taloussuunnitelmaa koskevat säännökset.....	3
1.2	VISIO Ihmiseltä ihmiselle – asiakkaalle ammattitaidolla.....	4
2.	TALOUSARVION JA TOIMINTASUUNNITELMAN TAVOITTEET JA PERUSTELUT	6
2.1	Tiivistelmä.....	6
2.2	Suunnitteluperusteet	7
2.3	Tuloksen muodostuminen.....	8
2.4	Irtaimisto- ja investointihankinnat ja investointien rahoitus.....	8
2.5	Talousarvion sitovuus.....	9
2.6	Talousarvion täytäntöönpano	9
2.7	Toiminnan arviointi	9
3.	KÄYTTÖTALOUS	11
3.1	Tulosalueiden tavoitteet ja talousarvio.....	11
3.2	Henkilöstö.....	31
3.3	Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa.....	33
4.	INVESTOINTIOSA.....	36
5.	KUNTIEN RAHOITUSOSUUDET	37
6.	TALOUS- JA RAHOITUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2022 - 2023	38
7.	TALOUSARVION LIITE	40

1. TALOUSARVIOTA JA TOIMINTASUUNNITELMAA KOSKEVAT PERUSTIEDOT

1.1 Talousarviota ja taloussuunnitelmaa koskevat säännökset

Kuntalaki edellyttää kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Valtuuston ja kunnan muiden toimielinten on talousarviossa ja -suunnitelmassa sekä niihin perustuvissa käyttösuunnitelmissa ja erillisbudjeteissa hyväksyttävä toimintaa ja taloutta koskeva tavoitteet. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kuntayhtymän talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi (Kuntalaki 110 § 1 mom.). Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Kuntayhtymän talousarvion tulee sisältää käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (Kuntalaki 110 § 4 momentti). Kuntalain 110 § 2 momentin mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvioon tulee ottaa toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä tulee osoittaa, miten rahoitustarve tulorahoituksen lisäksi muutoin katetaan.

Kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvion muutoksista päättää valtuusto. Määrärahojen riittävyys ja tavoitteiden realistisuus tulee huomioida talousarviota laadittaessa kiinteässä yhteistyössä omistajakuntien kanssa. Talousarvio ja -suunnitelma ovat laadittava siten, että edellytykset asetettujen tavoitteiden mukaisten kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen perussopimuksen 6 § mukaan jäsenkuntien kunnanvaltuustot hyväksyvät kuntakohtaiset rahoitussopimukset ja kuntayhtymän talousarvion tulosalueittain ja taloussuunnitelman, jotka ovat kussakin jäsenkunnassa osa kuntalain 110 §:n mukaista suunnittelumenettelyä. Taloussuunnitelmat vahvistetaan jäsenkunnissa keskenään yhtäpitävin päätöksin (Perussopimus 14 §). Myös talousarvioon talousarviovuoden aikana tehtävät muutokset hyväksyvät jäsenkuntien valtuustot.

Perussopimuksen 14 §:n mukaan kuntayhtymän talouden mitoituksen lähtökohtana ovat kuntien rahoitussopimukset. Palvelutuotannon sisältö ja sen kehitys muodostavat perusturvan toimintasuunnitelman. Kuntakohtaisten rahoitussopimusten yhteenlasketusta määrästä muodostuu kuntayhtymän talousarvioon kuntien maksuosuuksien kokonaismäärä. Kuntayhtymän talousarvio on tasapainotettava tästä lähtökohdasta.

Kuntayhtymän talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun yhteydessä kuntayhtymän tulee käydä jäsenkuntien kanssa neuvottelut perusturvan järjestämisestä ja rahoitussopimuksista. Kuntayhtymän on tehtävä alustava ehdotus jäsenkuntien rahoitussopimuksista ja talousarviosta 20.9. mennessä ja toimitettava ne jäsenkuntien valtuustojen hyväksyttäväksi 15.10. mennessä.

Kuntayhtymän suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää suoritteiden tuottamisesta aiheutuneet välittömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääomakustannukset. Jäsenkuntia laskutetaan todellisiin kustannuksiin perustuen yhdenmukaisin hinnoin (Perussopimus 15 §).

1.2 VISIO Ihmiseltä ihmiselle – asiakkaalle ammattitaidolla

Kuntayhtymän visio on ihmiseltä ihmiselle – asiakkaalle ammattitaidolla. Visio korostaa jokaiseen asiakastapaamiseen sisältyvän henkilökohtaisen vuorovaikutuksen merkitystä ammattitaidon ja osaamisen lisäksi.

1.2.1 Missio/toiminta-ajatus

Tarjoamme Etelä-Pohjanmaan pohjoisen alueen parhaat sosiaali- ja terveyspalvelut sekä parhaat osaajat.

1.2.2 Toimintaa ohjaavat arvot

- **ASIAKAS ENSIN**
  - Kaikessa toiminnassa ja palveluissa teemme parhaamme tarjotaksemme asiakkaalle parasta palvelua
  - Asiakas otetaan mukaan häntä koskevaan päätöksentekoon
  - Organisaatiossa toimitaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti kaikkia kuntayhtymän asiakkaita kohtaan.

- **LUOTTAMUKSEN ARVOINEN**
  - Olemme asiakkaalle luottamuksen arvoinen
  - Työnantajana olemme luotettava, hyvä työnantaja

- **TYÖNTEKIJÄÄ ARVOSTAVA**
  - Työnantajana tarjoamme Etelä-Pohjanmaan parhaan sosiaali- ja terveysalan työpaikan.
  - Huolehdimme työntekijöiden työhyvinvoinnista

1.2.3 Strategiset päämäärät

1. Asiakslähtöiset, vaikuttavat ja laadukkaat palvelut
2. Osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö
3. Uudistuva ja innovatiivinen edelläkävijä

1.2.4 Hyvän johtamisen lähtökohdat

- yhteinen missio, visio, arvot ja toimintaperiaatteet
- realistiset ja mahdollisimman yksimielisesti sovitut tavoitteet
- oikeudenmukainen ja realistinen tulosten arviointi
- vastuullinen johtaminen
- työyhteisötaidot – sitoutuminen, osallistuminen ja vastuu
- toimiva organisaatio ja johtamisjärjestelmä
- avoin, monisuuntainen vuorovaikutus ja tiedottaminen

2. TALOUSARVION JA TOIMINTASUUNNITELMAN TAVOITTEET JA PERUSTELUT

2.1 Tiivistelmä

Tulevan talousarviovuoden teemana on uudistuva ja kehittyvä edelläkävijä. Kuntatalouden haasteellisessa tilanteessa tarvitaan uusia toimintatapoja järjestää ja kehittää palveluita kustannustehokkaasti. Painopistealueena uudistumista ja kehittämistä toteutetaan palveluiden tuottamisen lisäksi myös siten, että pyritään tarjoamaan mahdollisimman kilpailukykyinen työpaikka kaikille kuntayhtymän työntekijöille sekä panostamaan entisestään työhyvinvointia ja tukemaan työntekijöiden työkykyä.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisessa on vuoden 2020 aikana tehty työtä talouden tasapainottamiseksi. Talouden tasapainottamistyöryhmä on työskennellyt ja etsinyt erilaisia keinoja, joilla taloutta voidaan tasapainottaa sekä löytää säästökeinoja. Työryhmän työskentely on ollut myös pohjana Kuntayhtymä Kaksineuvoisen vuoden 2021 talousarviolle. Talousarvion uudelleen valmistelun yhteydessä tästä alkuperäisestä rahoitusraamasta on neuvoteltu hiukan korotettu rahoitusraami.

Jäsenkunnat Kauhava ja Evijärvi ovat jo hyvissä ajoin vuoden 2020 alkupuolella antaneet vuoden 2021 talousarvioraamiksi vuoden 2018 tilinpäätöksen mukaiset kuntaosuudet. Talouden tasapainottamistyöryhmä on työskennellyt tämän raamin mukaisesta näkökulmasta etsien keinoja säästötoimiin. Säästötoimia on osittain otettu käyttöön jo vuoden 2020 puolella ja niiden vaikutukset näkyvät jo vuoden 2020 talousarvion toteumassa. Vuoden 2020 aikana tullut koronaepidemia luo haasteita talousarvion tekemiselle ja toisaalta talouden toteutumiselle, jos epidemia jollain tavalla yltyy alueella. Talousarvio 2021 valmisteluvaiheessa koronaepidemian toinen aalto on meneillään.

Palvelutarpeen kasvu on runsasta erityisesti ikäihmisten palveluissa, myös sosiaalipalveluissa palvelutarpeen kasvua on havaittavissa. Sitä vastoin osassa toiminnoissa palvelujen tarve on vähentynyt. Tämän vuoksi henkilöstöä ei tarvitse lisätä tulevana talousarviovuonna, vaan henkilöstöä siirretään tarpeen mukaan organisaation sisällä.

Sote-uudistus on jälleen kerran suunnitteilla ja sen tämän hetkinen etenemisaikataulu on, että maakuntahallinnollinen sote-organisaatio aloittaa vuoden 2023 alusta. Eduskunta on säätänyt 1.10.2020 voimaan tulleella vanhuspalvelulain muutoksilla hoitajamitoituksesta. Kuntayhtymässä tämä mitoitussuunnitelma täyttyy vuoden 2021 ajan, joten se ei tässä vaiheessa vaadi toimenpiteitä.

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen on solminut esivuokrasopimukset Kauhavan hyvinvointikeskus Oy:n uudisrakennukseen tulevista toimitiloista. Rakennusta ryhdytään rakentamaan vuoden 2021 alussa. Tarkoituksena on, että uudisrakennukseen päästään muuttamaan vuoden 2022 syksyllä. Vuoden 2022 taloussuunnitelmassa näkyy uudisrakennukseen muuttamiseen liittyviä investointeja hankintojen osalta.

Sosiaalipalveluiden tulosalueella tavoitteena on tukea kuntalaisia eri elämänvaiheissa ennaltaehkäisevästi, asiakaslähtöisesti ja palveluhenkisesti lakisääteisillä sosiaalipalveluilla sekä tukemalla omaehtoista vastuunottoa ja verkostoja. Tulosalueella korostuvat tulevana talousarviovuonna uuden SosiaaliLifeCare -asiakastietojärjestelmän käyttöönotto, johtamisjärjestelmän muuttamiseen liittyvät toimintatapamuutokset sekä kotiin annettavien palveluiden lisääntyminen ja niiden kehittäminen.

Ikäihmisten tulosalueella toiminta-ajatuksen mukaisesti pyritään turvaamaan ikääntyneille hyvä elämänlaatu, osallisuus ja itsenäinen asuminen omassa kodissa. Ikäihmisten ikäpoliittinen strategia on päivitettävänä vuoden 2020 aikana, ja se raamittaa tulosalueen toimintaa ja kehittämistä tulevana talousarviovuonna. Palvelutarve kasvaa kaikilla ikäihmisten tulosalueen osa-alueilla ja sen vuoksi vaaditaan kehittämistoimia, joiden avulla pystytään tarjoamaan kattavat, tarpeen mukaiset palvelut ikäihmisille. Erityisesti tulevana talousarviovuonna panostetaan digitalisuuden hyödyntämiseen kotihoidossa sekä kehitetään tehostetun palveluasumisen laatua. Ikäihmisten palveluissa pyritään kehittämistoimin ohjaamaan toimintaa koko ajan kohti ikäihmisten hoidon valtakunnallisia laatusuosituksia.

Terveyspalvelujen tulosalueella panostetaan hoidon saatavuuden parantamiseen kehittämällä toimintatapoja, joilla asiakkaiden tarpeisiin vastataan mahdollisimman nopeasti. Toimintaprosessien kehittäminen jatkuu siten, että pystytään vastaamaan mahdolliseen lakimuutokseen viikon sisällä tapahtuvan hoidon saatavuuden varmistamiseksi. Kotisairaaloiminnassa otetaan käyttöön uusi toimintamalli, hoidon tarpeen arviointi kotona hyödyntäen teknologiaa. Osastohoitoa kehitetään erityisesti kotiutus- ja jatkohoitoprosesseja. Lisäksi osastolla selkeytetään työnkuvia. Talouden tasapainottamistoimenpiteenä hyvinvointiasemien palvelutarjontaa muokataan tulevana talousarviovuonna. Asiaa on avattu tarkemmin myöhemmin terveyspalveluiden kokonaisuudessa.

2.2 Suunnitteluperusteet

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen toiminta ja rakenne jatkuu vuonna 2021 hyvin samankaltaisena kuin vuonna 2020. Talousarvion suunnittelua on ohjannut talouden tasapainottamistyöryhmän toimenpide-ehdotukset sekä yhtymähallituksen vuoden 2020 aikana tehdyt päätökset talousarviotaamin saavuttamiseksi. Talouden tasapainottamistyöryhmä esitti säästöjen aikaansaamiseksi kahden hyvinvointiaseman sulkemista. Jäsenkunnat ovat kuitenkin omissa päätöksentekoeleimissään todenneet, että tätä toimenpide-esitystä ei hyväksytä sellaisenaan. Sen vuoksi talousarvio 2021 on palautettu takaisin uudelleen valmisteltavaksi kuntayhtymään.

Koska palveluverkostokarsintaa ei hyväksytty aiemman esityksen mukaan, jäsenkunnat ovat esittäneet, että talousarvion uudelleen valmistelu toteutettaisiin siten, että Ylihärmän, Alahärmän ja Korttesjärven hyvinvointiasemien palvelut toteutetaan jatkossa osittain osa-aikaisesti. Jäsenkuntien ehdottamassa mallissa suun terveydenhuolto, diabeteshoitajan ja marevanhoitajan vastaanottotoiminta jatkuu nykyisellään. Poliklinikan sairaanhoitajan vastaanotto palvelee jatkossa näillä kolmella hyvinvointiasemalla vuoropäivinä. Neuvolapalvelut ja fysioterapiapalvelut tarjottaisiin jatkossa Ylihärmän, Kauhavan ja Evijärven neuvoloissa. Talousarvion uudelleen valmistelu on toteutettu näistä lähtökohdista käsin.

Henkilöstökulut on budjetoitu talouden tasapainottamistyöryhmässä vahvistetun virka- ja toimirakenteen mukaisesti. Talousarvioon ei sisälly henkilöstölisäyksiä, sitä vastoin talousarvio 2021:n sisältyy 28 tointa/virkaa vähemmän kuin talousarvio 2020 on sisältänyt. Henkilöstökulut nousevat vuonna 2021 työehtosopimuksen palkankorotuksen mukaisesti ja niille on varattu 1,4% korotusvara. Eläkkeelle siirtymisen takia vapautuvia toimia tullaan tarkastelemaan kriittisesti ja toimet pyritään ensisijaisesti täyttämään sisäisin siirroin.

Ostopalveluiden hinnankorotuksiin ei ole merkittävästi varaa talousarviossa. On kuitenkin tiedossa, että kustannusten nousun vuoksi ostopalveluihin on esitetty ja tullaan esittämään hinnankorotuksia. Hinnankorotukset ovat riskinä talousarvion toteutumiselle, riippuen niiden suuruudesta. Hinnankorotusten suhteessa pyritään ostopalveluja karsimaan.

Erikoissairaanhoidon kulut on talousarviossa 2021 arvioitu kasvavan pysyvän lähes vuoden 2020 tasolla. Erikoissairaanhoidon osalta ei ole päästy vuoden 2018 tilinpäätöksen mukaiseen raamiin, koska niiden osalta budjetointi ei olisi siinä tapauksessa ollut realistista. Tavoitteena on edelleen kehittää omaa palvelutuotantoa sekä panostaa sellaisiin omiin erikoislääkäripalveluihin, joiden saannin turvaamisen avulla toimitaan kustannustehokkaasti ja edistetään diagnoosien nopeaa saamista sekä siten edistetään kustannustehokasta palvelujen järjestämistä.

Suoritekäyttö on talousarviossa arvioitu aiempia vuosia tarkemmalla tasolla kustannuspaikkakohtaisesti. Suoritearvioinnissa on otettu huomioon tulevat muutokset ja arviot palveluiden käytöstä. Asiakasmaksuissa lainsäädännön tarjoamat mahdollisuudet maksutarkistuksiin käytetään täysimääräisesti hyväksi.

Hallinto- ja tukipalveluiden sekä muiden vyörytettävien kulujen vyörytykset on talousarviossa 2021 jaettu kustannuspaikoille ja sitä kautta tehtäville erityispalveluista ja erikoissairaanhoidosta lukuun ottamatta kokonaiskulujen suhteessa. Vyörytykset on tehty osittain kaikille kustannuspaikoille ja osittain käytön mukaisille kustannuspaikoille kokonaiskulujen suhteessa.

2.3 Tuloksen muodostuminen

Talousarvion mukaiset toimintakulut ovat yhteensä 81 974 585 euroa, korko- ja muut rahoitustuotot 21 000 euroa ja muut rahoituskulut 1 000 euroa. Poistot ovat yhteensä 124 500 euroa.

Kulujen kattamiseksi toimintatuottoja kerätään 7 760 977 euroa ja 74 338 108 euroa katetaan jäsenkunnilta perittävillä palvelumaksuilla. Talousarvion mukainen vuosikate on 144 500 euroa ja tilikauden tulos osoittaa 20 000 euron ylijäämää.

2.4 Irtaimisto- ja investointihankinnat ja investointien rahoitus

Pienkaluston korvaushankintoihin on varattu käyttötalousmenoihin 104 000 euroa.

Vuodelle 2021 suunnitellut investoinnit ovat 174 000 euroa. Ne sisältävät asiakastietojärjestelmään liittyviä päivityksiä, matkalaskuohjelman hankinnan, tietokonehankintoja tietokonekannan uusimiseksi sekä tarpeellisia työvälineitä eri yksiköihin. Investoinnit on tarkemmin esitelty luvussa 4.

Vuoden 2022 taloussuunnitelmaan tulee sisällyttämään uudisrakennukseen muuttoon liittyviä investointeja sekä uudisrakennuksen kalustohankintoihin liittyviä investointeja. Näiden suuruutta ei voida vielä tässä vaiheessa arvioida.

2.5 Talousarvion sitovuus

Perussopimuksen mukaan jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät kuntayhtymän talousarvion ja taloussuunnitelman tulosalueittain sekä jäsenkuntien rahoitusosuudet ja investoinnit hankkeittain eriteltynä. Perussäännön mukaan talousarviomuutokset tulee käsitellä samassa järjestyksessä kuin itse talousarviokin.

2.6 Talousarvion täytäntöönpano

Yhtymähallitus käsittelee kuntayhtymän talousarvion vuodelle 2021 sekä taloussuunnitelmat vuosille 2022 -2023 kokouksessaan 13.10.2020. Jäsenkuntien valtuustot käsittelevät talousarvion joulukuussa 2020.

Molempien jäsenkuntien hallitukset palauttivat kuntayhtymän yhtymähallituksen 13.10.2020 hyväksymän talousarvion, koska palvelurakenteeseen esitettyjä esityksiä ei hyväksytty jäsenkunnissa. Tämän vuoksi talousarvio on uudelleen valmisteltu ja käsitellään uudelleen yhtymähallituksen kokouksessa 17.11.2020.

Talousarvion hyväksymisen jälkeen laaditaan tulosalue-, tulosityksikkö- sekä tehtäväkohtainen yksityiskohtaisempi suunnitelma tavoitteiden toteuttamiseksi. Talousarvion toteutumisen seuraamista varten yksiköiden vastaaville toimitetaan tulosraportit. Tulosraportit ajetaan ajastetusti joka maanantaiaamu kirjanpidon senhetkisestä tilanteesta. Lisäksi kuukauden kaikkien vientien kirjaamisen jälkeen toimitetaan kuukauden tulosraportit.

Talousarvion täytäntöönpanossa on noudatettava voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia sekä niitä sopimuksia, joita kuntayhtymä on toiminnan järjestämisestä tehnyt. Yhtymähallituksen, tulos- ja vastuualueiden esimiesten ja tulosityksikköjen esimiesten tehtävät ja toimivalta on talousarvion täytäntöönpanon ja henkilöstöasioiden suhteen määritelty hallintosäännössä.

Kaikissa hankinnoissa on noudatettava hankintalainsäädäntöä ja yhtymähallituksen vahvistamaa hankintaohjetta. Kuntayhtymä on mukana sairaanhoitopiirin hankintarenkaassa kaikkien tuoteryhmien osalta. Näiden tuoteryhmien kaikki hankinnat tehdään hankintarenkaan päättämiltä toimittajilta.

2.7 Toiminnan arviointi

Toimintaa arvioidaan säännöllisellä raportoinnilla. Raportointi toteutetaan vuosikolmanneksittain siten, että ensimmäinen raportti ajalta 1.1. - 31.3. laaditaan huhtikuun aikana, toinen ajalta 1.1. - 30.6. elokuun aikana ja kolmas ajalta 1.1. - 30.9. lokakuun aikana. Koko toimintavuoden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteiden toteutumukset raportoidaan tilinpäätöksen jälkeen toimintakertomuksessa.

Kolmannesvuosiraportoinnin lisäksi yhtymähallitukselle ja jäsenkunnille lähetetään ajankohtainen lyhyt talousarvion toteutumaraportti kuukausittain. Tulosalueille, tulosityksiköille ja kustannuspaikoille jaetaan reaaliaikainen talousarvion toteutumaraportti viikoittain sekä lisäksi

kuukausiraportti vertailutietoineen aina kuukauden kirjanpidon valmistuttua. Tulosityksiköiden on seurattava toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista jatkuvasti.

3. KÄYTTÖTALOUS

3.1 Tulosalueiden tavoitteet ja talousarvio

3.1.1 Hallinto- ja tukipalveluiden tulosalue

Hallinto- ja tukipalveluiden toiminta-ajatuksena on ”tukea tulosalueiden toimintaa ja mahdollistaa osaltaan asiakasprosessien sujuvuuden, turvallisuuden sekä hyvän asiakaskokemuksen”.

Hallinto- ja tukipalvelujen tulosalueen tehtävä on kuntayhtymän hallinnosta ja palveluprosessien tukipalveluista vastaaminen.

Hallinto- ja tukipalvelut jakautuvat seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Hallinto- ja henkilöstöpalvelut
- Toimitilat
- Siivous ja vaatehuolto
- Materiaalipalvelut
- Ravitsemuspalvelut

Hallinto- ja tukipalvelujen talousarvio (sitovuustaso)

HALLINTO-JA TUKIPALVELUT	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Väh/Kasvu	Kasvu	Kasvu
			Esitys	eur	% TA2020	% TP2019
Oman toiminnan tuotot	371 250	417 120	374 000	-43 120	-10,3	0,7
Henkilöstökulut	3 133 860	2 648 407	2 383 056	-265 351	-10	-24
Asiakaspalvelut	0	0	0	0		
Palvelujen ostot	1 520 405	1 585 937	1 900 539	314 602	20	25
Aineet ja tarvikkeet	718 904	663 662	592 350	-71 312	-11	-18
Avustukset	287	0	0	0		-100
Muut toimintakulut	460 879	433 097	410 500	-22 597	-5	-11
Oman toiminnan kulut yhteensä	5 834 335	5 331 103	5 286 445	-44 658	-0,8	-9,4
OMAN TOIMINNAN KATE	-5 463 085	-4 913 983	-4 912 445	1 538	0	-10
erityispalvelut						
Toimintakulut yhteensä	5 834 335	5 331 103	5 286 445	-44 658	-0,8	-9,4
Osuus yhteisistä kust.+poistot	59 896	32 800	22 800	-10 000	-30	-62
Nettokulut	5 522 981	4 946 783	4 935 245	-11 538	0	-11

Hallinto- ja tukipalvelut palvelevat muita toimintoja. Nettokustannukset jaetaan muiden tulosalueiden kustannuspaikoille joko kaikille kustannuspaikoille kokonaiskulujen suhteessa tai käytön mukaan vain tietyille kustannuspaikoille kokonaiskulujen suhteessa.

Hallinto- ja henkilöstöpalvelujen tavoitteet

Henkilöstön työhyvinvointiin ja esimiestyön laatuun panostamista jatketaan siten, että sairauspoissaolojen määrä saadaan alenemaan lähemmäksi tavoitteena olevaa 18 kalenteripäivän tasoa. Lisäksi työhyvinvointikysely toteutetaan kerran vuodessa.

Viestintä

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen viestintää ohjaavat kuntayhtymän strategiaan kirjatut arvot. Sisäisen viestinnän tavoitteena on mahdollistaa tehokas tiedonkulku koko organisaatiossa sekä tukea henkilöstön työhyvinvointia viestinnän keinoin.

Ulkoisen viestinnän osalta tavoitteena on asiakaslähtöinen ja selkeä viestintä. Lisäksi välitämme positiivista kuvaa kuntayhtymästä sekä palveluntuottajana että työnantajana.

Tietohallinto

Tietohallinnon rooli palveluiden tuottamisen tukipalveluna on kasvanut vuosien aikana. Vuoden 2021 alun tavoitteena on saattaa loppuun Etelä-Pohjanmaan alueen Effica/LifeCare sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä -projekti, osa projektista toteutetaan kevään aikana. Sosiaalihuollon asiakastietojen tallennus Kanta-arkistoon alkaa 1.1.2021. Toinen iso kokonaisuus on LifeCare potilastietojärjestelmän versiopäivitys.

Lisäksi meneillään on useita maakunnan yhteisiä järjestelmähankkeita, joissa kuntayhtymä on mukana kuten RAI - toimintakyvyn arviointi ja seurantajärjestelmän alueellinen käyttöönotto, Una - lomakesovellus, joka on kansallinen palvelu lausuntojen ja todistusten tuottamiseen ja tallentamiseen Kanta -arkistoon sekä puheentunnistuksen pilotointihanke.

Tukipalvelut

Tukipalveluiden tulosalueeseen kuuluvat tilapalvelut, välinehuolto ja ravitsemispalvelut.

Keskitetyn siivouksen tavoitteena on tuottaa tehokkaasti palvelua Kuntayhtymä Kaksineuvoisen eri toimipisteissä. Vuonna 2021 jatketaan tehostetun palveluasumisen ostopalveluina ostettujen siivouspalveluiden omaksi toiminnaksi ottamista. Omana toimintana toteutettu siivoustoiminta takaa laadullisesti paremman siivoustoiminnan, joka on osa hoivan prosessia. Keskusvarastotoiminnan, välinehuollon, vaatehuollon ja pesulapalvelujen keskittämisellä varmistetaan tasalaatuisten palvelujen saaminen kustannustehokkaasti koko alueelle.

Tavoite/kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2021	Tavoitetaso/mittari
Siivoustyön toteutus yhteneväisten kriteerien mukaisesti	Ostopalveluista luovutaan Vastuualueet ja osaaminen vastaavat tarvetta	Yhteneväiset mitoituskriteerit palveluyksiköissä Henkilöstön joustava siirtyminen pisteestä toiseen työpäivän aikana
Vaatehuolto ja pesulapalvelutoiminta vastaavat tarvetta	Tekstiilikierto sujuvaa, ei varastointia Pesulakustannusten tasapuolinen jakaantuminen yksiköiden koon mukaisesti Tilaukäytäntöjen yksinkertaistaminen	Mittarina pesulakustannusten väheneminen Tilausten toimitus kohteeseen 1-3 päivän sisällä

Ravitsemispalvelut ovat osa tukipalvelujen tulosaluetta. Ravitsemuspalvelujen tavoitteena on tuottaa ravitsemussuositusten mukaiset ja maukkaat ravintohuollon palvelut. Ravitsemispalveluiden kokonaisuudesta vastaa yksi esimies, mikä mahdollistaa toiminnan tarkastelun ja kehittämisen yhteneväisesti.

Tavoite/kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2021	Tavoitetaso/mittari
Ravitsemissuosituksen mukaiset ateriat ja aikataulut	Yhteiset ruokalistat	Ruokalistojen läpikäynti vuosittain
Ravitsemispalvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti	Yhteneväiset käytännöt Kauhavan ja Evijärven keittiöillä	Mittarina toteutuneet elintarvikekustannukset/ateria Henkilöstöresurssi vastaa ateriamääriä

3.1.2 Sosiaalipalvelujen tulosalue

Sosiaalipalvelut jakautuvat seuraaviin kokonaisuuksiin:

Lapsi- ja perhepalvelut (sis. lapsiperheiden palvelut, lastensuojelu, perheoikeudelliset palvelut)

Työikäisten palvelut (sis. aikuissosiaalityö, päihdehuolto)

Vammaispalvelut

Sosiaalipalveluiden toiminta-ajatuksena on *”Sosiaalisen turvallisuuden, hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen.”*

Tulosalueen yhteiset tavoitteet

Sosiaalipalvelujen tavoitteena on tukea kuntalaisia eri elämänvaiheissa ennaltaehkäisevästi, asiakaslähtöisesti ja palveluhenkisesti lakisääteisin sosiaalipalveluin sekä tukemalla omaehtoista vastuunottoa ja verkostoja. Palveluissa ensisijaisia ovat sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkaan hyvinvointia tukevat, oikea-aikaiset varhaisen tuen palvelut. Sosiaalihuollon erityislainsäädäntöön perustuvat kuntouttavat ja intensiivisen tuen palvelut vastaavat vaativiin palvelutarpeisiin.

1.1.2021 tapahtuva sosiaalihuollon KANTA-arkistoon liittyminen ja sen edellyttämän uuden SosiaaliLifeCare-asiakastietojärjestelmän käyttöönotto vaatii vuonna 2020 käynnistettyjen henkilöstön kouluttamiseen ja toimintaprosessien yhtenäistämiseen liittyvien toimenpiteiden jatkamista edelleen vuonna 2021. Tavoitteena on sosiaalihuollossa syntyvän ja tarvittavan tiedon aikaisempaa tehokkaampi hallinta sekä organisaatorajat ylittävä, yhtenevä kirjaamisenmenettely. Sosiaalihuollon asiakasasioiden käsittely ja siihen liittyvä päätöksenteko etenee asian vireille tulokäsittelyn, palvelutarpeen arvioinnin, asiakkuuden suunnittelun, palvelun järjestämisen ja palvelun toteutuksen prosessien kautta, joiden toteutuminen on edellytys asiakirjan tallentumiselle Kanta-palveluun.

Sosiaalihuollossa syntyvää tietoa jäsenetään seitsemän palvelutehtävän kautta: läkkäiden palvelut, Lapsiperheiden palvelut, Lastensuojelu, Perheoikeudelliset palvelut, Päihdehuolto, Työikäisten palvelut ja Vammaispalvelut. Palvelutehtävät ovat sosiaalipalvelujen ja muun tuen kokonaisuuksia asiakkaiden erityyppisiin tuen tarpeisiin. Kuhunkin palvelutehtävään sisältyy sosiaalipalveluja, joita on määritelty yhteensä 51.

Sosiaalipalvelujen tulosalueella toteutetaan 1.11.2020 alkaen johtamisjärjestelmän muutos, mihin liittyvää täytäntöönpanoa mm. toimintaprosessien selkiyttämisen ja tehtäväkuvien osalta jatketaan edelleen vuonna 2021.

Asiakkaiden osallisuuden mahdollistumista tuetaan mm. jatkamalla kehittäjäasiakasryhmien toimintaa. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan paitsi e-passin ja työterveyshuollon palvelujen kautta, myös yhteisillä tiimikokouksilla, joissa käsitellään mm. työhön liittyviä kuormitustekijöitä. Muina keinoina ovat säännölliset kehityskeskustelut, tarvittava työnohjaus ja koulutus.

Sosiaalipalvelujen talousarvio (sitovuustaso)

SOSIAALIPALVELUT	TP 2019	TA 2020	TA 2021 Esitys	Väh/Kasvu eur	Kasvu % TA2020	Kasvu % TP2019
Oman toiminnan tuotot	837 079	844 561	832 725	-11 836	-1,4	-0,5
Henkilöstökulut	5 047 567	5 395 865	5 768 751	372 886	6,9	14,3
Asiakaspalvelut	6 874 598	6 642 141	6 186 079	-456 062	-6,9	-10,0
Palvelujen ostot	1 389 698	1 240 036	782 836	-457 200	-36,9	-43,7
Aineet ja tarvikkeet	133 796	164 403	141 720	-22 683	-13,8	5,9
Avustukset	1 750 498	1 712 341	1 227 300	-485 041	-28,3	-29,9
Muut toimintakulut	505 301	549 054	433 302	-115 752	-21,1	-14,2
Oman toiminnan kulut yhteensä	15 701 458	15 703 840	14 539 988	-1 163 852	-7,4	-7,4
OMAN TOIMINNAN KATE	-14 864 379	-14 859 279	-13 707 263	1 152 016	-7,8	-7,8
Erikoissairaanhoidon ja erityispalvelut	1 323 422	1 379 350	1 459 700	80 350	5,8	10,3
Toimintakulut yhteensä	17 024 880	17 083 190	15 999 688	-1 083 502	-6	-6
Osuus yhteisistä kust.+poistot	1 119 577	1 010 580	2 006 432	995 852	98,5	79,2
Nettokulut	17 307 378	17 249 209	17 173 395	1 064 366	-0,4	-0,8

Lapsi- ja perhepalvelut

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen lapsi- ja perhepalveluihin sisältyvät kasvatus- ja perheneuvonta, perheasioiden sovittelu, lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu, perheoikeudelliset palvelut, lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö. Palveluja toteutetaan perhekeskustoimintamallin mukaisesti monialaisena, sektorirajat ylittävänä yhteistyönä.

Kasvatus- ja perheneuvola toimii psykologin, sosiaalityöntekijän, perheneuvojan ja toimistosihteerin muodostamana tiiminä. Työmuotoina ovat lapsen kehitystasoon ja tunne-elämään liittyvät tutkimukset, terapiat sekä enenevässä määrin perheille varhaista tukea tarjoavat ryhmämuotoiset toiminnot. Perheneuvola tarjoaa myös avioliittolain 10§:n mukaista perheasian sovittelua siihen kouluttautuneen työntekijän toimesta yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan perheasiainneuvottelukeskuksen kanssa.

Lapsiperheiden sosiaalityössä toimii kaksi sosiaalityöntekijää ja kaksi sosiaaliohjaajaa. Palvelutarpeen arvioinnit on vuonna 2020 pystytty toteuttamaan määrääjassa. Niiden toteutuksessa on tavoitteena siirtyä vuonna 2021 yhä tiiviimpään yhteistyöhön muiden lapsiperhepalveluiden kanssa. Tämä mahdollistaisi kokonaisvaltaisemman näkemyksen lapsen ja perheen tilanteesta, tuen tarpeista ja käytettävissä olevista tukimuodoista.

Perheoikeudelliset palvelut toimivat osana perhesosiaalityötä vastaten isyys- ja äitiyslain mukaisista tehtävistä, lapsen elatukseen, huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvien sopimusten vahvistamisesta, valvottujen tapaamisten ja adoptioneuvonnan järjestämisestä.

Lastensuojelussa kiinnitetään erityistä huomiota lain edellyttämien määräaikojen toteutumiseen. Keskeisenä tavoitteena on lasten ja nuorten sijoituksissa tapahtuvan kasvun hillintä. Tämä

edellyttää riittävän monipuolisia kotiinpäin toteutettavia tukitoimia, joita pyritään jatkuvasti kehittämään. Yhtenä tukimuotona on lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun myöntämä tukiperhe tai tukihenkilötyöskentely, joihin liittyvää vuonna 2020 käynnistettyä tukiperheiden rekrytointia ja kouluttamista jatketaan edelleen vuonna 2021. Tukitoiminnan vaikuttavuuden parantamiseksi panostetaan myös tukisuhteiden ylläpitoon.

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen on toiminut edelläkävijänä lastensuojelussa toteutettavan perhekuntoutuksen kehittämisessä. Työskentelymuoto on koettu vaikuttavaksi ja tukitoimen oikea-aikaisella toteutuksella on voitu estää kodin ulkopuolisia sijoituksia. Vuoden 2021 tavoitteena on kuntayhtymän oman perhekuntoutuksen käytön lisääminen sekä sen tarjoaminen perheille nykyistä aikaisemmassa vaiheessa. Painopistettä siirretään entisestään lastensuojelulaitoksissa toteutettavasta perhekuntoutuksesta kuntayhtymän omana toimintana, perheen kodissa ja lähiyhteisössä tapahtuvaksi kuntoutukseksi.

Perhekeskus Kaislan toimintaan liittyviä toimintamuotoja kehitetään edelleen osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyöskentely-hanketta sekä omana toimintana. Perhekeskuksen toiminta vaatii sitä koordinoivia rakenteita. Toimintaa ohjaa kuntien sivistystoimien sekä Kuntayhtymä Kaksineuvoisen sosiaali- ja terveystyöskentelyn johtavista viranhaltijoista muodostuva johtoryhmä. Yhtenä vuoden 2021 painopistealueena on vuonna 2020 käynnistetty jäsenkuntien ja kuntayhtymän eri palveluissa toteutettavan neuropsykiatrisen tuen koordinoitu toteutus.

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen osallistuu sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamaan TAYS-yhteistyöalueella toteutettavaan lastensuojelun kehittämishankkeeseen.

Tavoite/ kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2021	Tavoitetaso/ mittari
Riittävät lasten ja perheiden hyvinvointia tukevat, vaikuttavat ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut.	Tukiperhe- ja tukisuhdetoiminnan vahvistaminen.	Asiakaspalaute.
Laadukkaat, avohuoltoon painottuvat intensiivisen tuen palvelut.	Perheasioiden sovittelu-palvelun vakiinnuttaminen.	THL:n lastensuojelutilasto.
	Perhekuntoutuksen kehittäminen.	Toteutuneet perhekuntoutusjaksot.
	Lapsen ja hänen asioistaan vastaavan sosiaalityöntekijän säännöllisten tapaamisten varmistaminen.	Palvelutarpeen arviointien ja asiakassuunnitelmien laadinnan määräaikaisten toteutuminen.
	Lapsen tarpeita vastaavat, laadukkaat sijaishuollon palvelut.	Kysy ja kuuntele-hankkeen antaman tiedon hyödyntäminen.

<p>Vahvistuva monialainen verkostotyö, perhekeskustoimintamallin kehittäminen.</p>	<p>Ihmeelliset vuodet vanhemmuusryhmien ja muiden ryhmämuotoisten toimintojen toteutusta kehitetään.</p> <p>Monialaisten työryhmien toiminnan tehostaminen.</p> <p>Neuropsykiatristen palveluiden toiminta- ja yhteistyömallien luominen.</p>	<p>Toteutuneet ryhmämuotoiset toiminnot.</p> <p>Muodostuneet uudet toimintamallit.</p>
--	---	--

Työikäisten palvelut

Työikäisten palveluihin sisältyy ohjaus ja neuvonta sekä suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja moniammatillisesti toteutettu aikuissosiaalityö, taloussosiaalityö, työllistymisen tuen palvelut, kuntouttava työtoiminta, maahanmuuttajatyö, sosiaalinen kuntoutus, päihdehuolto, mielenterveyskuntoutujien palvelut sekä työpajatoiminta. Vuoden 2021 tavoitteena on asiakas- ja palveluohjauksen kehittäminen, mielenterveyskuntoutujien kotikuntoutuksen toimintamallin kehittäminen ja koko kuntoutusprosessin yhteen nivominen asiakkaan kannalta toimivaksi ja tukevaksi kokonaisuudeksi sekä työllistymisen tuen palvelujen ja kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen.

Asiakas- ja palveluohjauksen kehittämiseen sisältyy henkilöstörakenteen muutos siten, että eläketapahtuman yhteydessä yhden toimistosihteerin toimi poistuu ja tilalle perustetaan sosiaaliohjaajan virka. Sosiaaliohjaajan tehtäväkuva tulee sisältämään uudenlaisen palvelu-/asiakasohjauksen toimintamallin. Muutoksella tavoitellaan parempaa asiakaskokemusta siten, että tilanteen alkukartoitus mahdollistaa välittömän oikeaan palveluun ohjautumisen ja tarvittavan kiireellisen avun. Samalla muulle henkilöstölle vapautuu mahdollisuutta panostaa suunnitelmallisempaan asiakastyöhön.

Sosiaalista kuntoutusta vahvistetaan edelleen ja siinä hyödynnetään myös ryhmämuotoisia toimintoja. Päihdepalveluina toteutetaan päihdehuollon sosiaalityötä, sosiaaliohjausta sekä päihdeettömyyden tuki- ja terapiakeskusteluja. Palveluista vastaa yksi sosiaalityöntekijä ja yksi sosiaaliohjaaja osana tehtäväkuvaansa. Asumispalveluyksikkö Kangastuksen ryhmäkoti, sen intervallipaikat sekä palvelukokonaisuuteen kuuluvat tukiasunnot tarjoavat asumis- ja kuntoutuspalveluja eri-ikäisille mielenterveyskuntoutujille. Mielenterveyskuntoutujien päivätoiminta MieliPaikka on 1.6.2020 alkaen toiminut Kauhavan uudesta toimipisteestä käsin. Toimintaa on Kauhavalla viitenä päivänä ja Evijärvellä pääsääntöisesti kahtena päivänä viikossa. Tavoitteena on laadukas, turvallisuuden kokemusta ja yhteisöllisyyttä tukeva päivätoiminnan palvelu. Ryhmätoimintoja järjestetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Toimintaan kuuluu myös yhteisöllisten elämysten ja kokemusten tarjoaminen, mm. retket, tapahtumat ja juhlat sekä avoin toiminta.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa toteutetaan kehittämistyötä, jonka tavoitteena on asiakkaan parempi kokonaisvaltainen hyvinvointi, turvallisuuden kokemus ja selkeä palvelukokonaisuus. Tämän saavuttamiseksi jatketaan vuonna 2020 käynnistetyn aikuissosiaalityöhön yhteyteen luodun kotikuntoutuksen toimintamallin kehittämistä. Toimintamallin käyttöönotto on merkinnyt kolmen psykiatrisen sairaanhoitajan toimen siirtämistä kotihoidosta aikuissosiaalityöhön. Tämän lisäksi päihde- ja mielenterveyspalvelujen johtamisrakennetta on uudistettu siten, että kotikuntoutuksen, Kangastuksen asumispalvelujen ja päivätoiminta MieliPaikan yhteisenä lähiesimiehenä toimii aikuissosiaalityön johtavan sosiaalityöntekijän alaisuudessa toimiva vastaava ohjaaja.

Työllistymisen tuen ja kuntouttavan työtoiminnan kehittämiseen osalta tiivistetään yhteistyötä kuntien kanssa pitkäaikaistyöttömien asioiden hoidossa. Asiakkaiden yksilöllisiä palvelupolkuja tuetaan mm. ottamalla käyttöön ryhmämuotoinen kuntouttavan työtoiminnan malli sekä Covid19 aikana pilotoitu ”etäkuntouttava”, mikäli se tulee lakisääteisesti mahdolliseksi. Toimivaksi todettua työ- ja toimintakykyselvittelyjen monialaista työtapaa jatketaan.

Työpaja Junkki käsittää nuorten ja aikuisten työpajatoiminnan. Vuoden 2021 tavoitteena on työpajatoiminnan vakiinnuttaminen uusissa toimitiloissa, toiminnan sisällön kehittäminen ja monipuolistaminen sekä yhteistyön tiivistäminen eri sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa, kuten sosiaali- ja terveyspalvelut, TE-palvelut, ja oppilaitokset. Työpaja Kieppis toteuttaa työpajatoimintaa Evijärven alueella.

Tavoite/ kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2021	Tavoitetaso/ mittari
Toimivat, helposti tavoitettavat aikuissosiaalityön palvelut	Uuden palvelu-/ asiakasohjausmallin käyttöönotto.	Asiakaspalaute. THL:n tilastot. Lakisääteisten määräaikojen toteutuminen. Suoritemäärät.
Painopiste asiakkaan omassa elinympäristössä tarjottavissa mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluissa.	Toiminnan näkyvyys. Kotikuntoutuksen toimintamallin kehittäminen.	Tiedotuksen toteutuminen. Toteutuneet uudet toimintamuodot. Vaativien palvelujen tarpeen vähentyminen.
Työllistymisen tuen palvelut	Monipuoliset, eri asiakasryhmille suunnatut työpajan palvelut.	Toteutuneet toimintapäivät.

	Työpajan valmentautujien (aikuiset, nuoret) toimintapäivien vakiinnuttaminen. Moniammatillisena yhteistyönä toteutettavat, uudistuvat työllistymisen tuen palvelut.	Toteutuneet uudet palvelut, mm. ryhmämuotoiset- ja sähköiset palvelut.
--	---	--

Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tavoitteena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen vammaispalveluissa on vuoden 2020 toisella vuosipuoliskolla toteutettu monia muutoksia, joiden toimeenpano jatkuu edelleen vuonna 2021. Maakunnallinen henkilökohtaisen avun työnantajamallin tuki on organisoitu uudelleen, kun Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä on ilmoittanut palvelun päättymisestä. Henkilökohtaista apua osin korvaavana palveluna on kuntayhtymässä otettu käyttöön tuetun asumisen toimintamalli. Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuspalveluissa on toteutettu kilpailutus, jonka tuloksena matkojen välitystoiminta on siirtynyt Seinäjoen Keskustaksille. Vammaispalvelujen johtamisjärjestelmää on uudistunut, kun yksikköön on perustettu johtavan sosiaalityöntekijän virka. Tämän lisäksi Alahärmän ja Matinrannan toimintakeskusten vastaavien ohjaajien toimet on muutettu ohjaajan toimiksi. Muutoksen jälkeen toimintakeskusten lähiesimiestehtävistä vastaa johtava sosiaalityöntekijä. Uuden tuetun asumisen toimintamallin lähiesimiestehtävistä vastaa vastaava ohjaaja. Fransunpuiston ja Kaitorannan asumispalveluyksiköiden lähiesimiestehtävät on yhdistetty. Yhteisenä esimiehenä toimii Fransunpuiston vastaava ohjaaja.

Kehitysvammaisten työ ja päivätoiminnot (Alahärmän toimintakeskus, Matinranta) järjestävät mielekäästä, tavoitteellista ja asiakkaiden tarpeita vastaavaa toimintaa. Asiakkaiden ikärakenne on 17-vuotiaista yli 60-vuotiaisiin. Asiakkaina on toisaalta kaikissa toiminnoissa tukea tarvitsevia vaikeavammaisia henkilöitä ja toisaalta useissa arjen toiminnoissa itsenäisesti selviytyviä henkilöitä. Palvelun haasteena on kunkin asiakkaan tarpeita vastaavien sekä hänen toimintakykyään ylläpitävien ja edistävien toimintojen järjestäminen. Tästä lähtökohdasta työ- ja päivätoimintojen vuoden 2021 tavoitteeksi on asetettu eri asiakasryhmille suunnattujen pienryhmämuotoisten toimintojen kehittäminen. Tarve kehittää nuorille aikuisille suunnattuja uusia työtoiminnan toteutustapoja on tiedostettu.

Tavoite/ kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2021	Tavoitetaso/ mittari
Uudistuvat, asiakkaiden tarpeita vastaavat vammaispalvelut.	Vammaissosiaalityön toiminnan sopeuttaminen muuttuneeseen	THL:n vammaispalvelujen tilasto.

<p>Asiakkaiden omatoimisuutta tukeva hyvä hoito ja huolenpito, itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ja aktiivinen arki.</p>	<p>palvelutoimintaan ja henkilöstörakenteeseen.</p> <p>Uuden tuetun asumisen palvelun toimintamallin käynnistäminen henkilökohtaisen avun ja erityishuoltolain mukaisen yksilöllisen hoidon ja huolenpidon rinnalle.</p> <p>Kuljetuspalvelujen muutoksen edellyttämät toimenpiteet.</p> <p>Työ- ja päivätoimintojen uudet toimintamuodot, mm. pienryhmätoiminnot.</p>	<p>Uusien palvelu- ja toimintamuotojen toteutuminen.</p> <p>Asiakastyytyväisyys.</p>
--	---	--

Sosiaalipalvelujen Nettokulut (kuntaosuudet) tehtävittäin						
	Tuhatta euroa	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos TA20/TA21	Muutos %
200	Perheneuvola	366,90	389,70	428,71	39,01	9,10
210	Lastensuojelun sosiaali- ja perhet	1 293,70	1 526,80	1 503,55	-23,25	-1,55
216	Perhe- ja laitoshoido	2 545,40	2 491,20	2 423,50	-67,70	-2,79
220	Päihdepalvelut	67,80	92,70	85,49	-7,21	-8,44
230	Erytisympälykset	1 322,80	1 379,40	1 459,70	80,30	5,50
237	Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut	1 639,50	1 665,80	1 428,00	-237,80	-16,65
235	Vammaisten asumispalvelut	4 184,80	3 837,10	4 330,53	493,43	11,39
240	Työ- ja päivätoiminta	1 176,00	1 291,60	1 213,34	-78,26	-6,45
250	Omaishoidontuki alle 65-v	325,00	327,80	315,20	-12,60	-4,00
260	Sosiaalitoiminta ja muut tukitoimet (avustajien palkat)	2 884,20	2 569,50	2 164,97	-404,53	-18,69
270	Toimeentuloturva	123,60	160,50	158,00	-2,50	-1,58
274	Sosiaalitoiminta ja työhönkuntoutus	638,20	628,60	762,64	134,04	17,58
275	Työmarkkinatuki	517,10	537,70	430,00	-107,70	-25,05
255	Työpaja Junkki / Kieppis	222,30	351,00	469,78	118,78	25,28
Sosiaalipalvelut yhteensä		17 307,30	17 249,40	17 173,39	-76,01	-0,44
	Evijärvi	2 255,30	2 147,30	2 069,94	-77,36	-3,74
	Kauhava	15 052,10	15 101,90	15 103,46	1,56	0,01
		17 307,40	17 249,20	17 173,39	-75,81	-0,44

3.1.3 Ikäihmisten palvelujen tulosalue

Ikäihmisten palveluihin kuuluvat seuraavat kokonaisuudet:

- Toimintakykyä ja elämänhallintaa tukevat palvelut
- Kotihoidon palvelut
- Asumispalvelut ja vuorohoito

Ikäihmisten palvelujen toiminta-ajatus on ”turvata ikääntyneille hyvä elämänlaatu, osallisuus ja itsenäinen asuminen omassa kodissa”.

Ikäihmisten palveluiden tavoitteita ja toimenpiteitä raamittavat laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystaloudesta, laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi sekä sosiaalihuoltolaki. Talousarvion laatimista ohjaa myös kuntayhtymään laadittu ikäpoliittinen ohjelma vuosille 2016–2020, joka on päivitetty vuosille 2021–2025 syksyllä 2020.

Toimintakykyä ja elämänhallintaa tukeviin palveluihin kuuluvat asiakasohjausyksikkö, yli 65-vuotiaiden omaishoidontuki, omaishoidontuen tukitoimet, päivätoiminta ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut. Muistihoidajan työpanos siirtyy ikäihmisten palveluista terveystaloudesta geriatrin työpariksi vuoden 2020 alussa. Toimintakykyä ja elämänhallintaa tukevien palvelujen tarkoitus on edistää ikääntyvien hyvinvointia ja toimintakykyä. Palvelujen avulla tuetaan kuntalaisten omahoitoa, annetaan matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa, järjestetään erilaisia ryhmätoimintoja ja kartoitetaan verkostoja. Kohderyhmänä ovat yli 63-vuotiaat henkilöt, jotka eivät ole säännöllisten palvelujen piirissä. Asiakasohjausyksikköön on keskitetty myös kaikkien yli 63-vuotiaiden uudet palvelutarpeen arviot. Mikäli asiakkaalle aloitetaan palvelut, tehdään asiakasohjausyksikössä kaikki ikäihmisten maksuja koskevat päätökset toimintakykyarvion jälkeen. Ikäihmisten itsenäistä elämää tuetaan vuosittaisten hyvinvointipäivien järjestämisellä yli 75-vuotiaille. Lisäksi toteutetaan myös ikäihmisten päivätoimintaa ja virikeohjausta. Omaishoitajia tuetaan järjestämällä uusille omaishoitajille valmennusta, omaishoitajien terveystarkastuksia, vertaistukitoimintaa yhteistyössä omaishoitajajärjestöjen kanssa, huolehtimalla omaishoitajien vapaapäivien toteutumisesta sekä lähihoitajan kotikäynnillä omaishoitoperheissä.

Kotihoitoon tavallisen kotihoidon lisäksi kotikuntoutus, turva- ja tukipalvelut sekä kotihoidon palvelusetelitoiminta. Kaikille säännöllisen palvelun piirissä oleville asiakkaille tehdään asiakkaan omat voimavarat huomioiva kuntoutus-, hoito- ja/tai palvelusuunnitelma. Kotihoidon käyntien suunnittelu tapahtuu toiminnanohjausjärjestelmän avulla. Henkilökunnan välittömän asiakastyöajan osuutta seurataan säännöllisesti. Kotikuntoutustiimi ”ottaa kopin” sairaalasta kotiutujista, jonka jälkeen asiakkaat siirtyvät tarvittaessa kotihoidon asiakkaaksi. Kotikuntoutusjakso kestää keskimäärin 2-4 viikkoa. Kotihoidon fysioterapeutit toimivat alueellisesti, lisäksi kotihoidossa koko kuntayhtymän alueella toimii yksi toimintaterapeutti. Fysioterapeuttien lisäksi kotihoidon hoitajat toteuttavat arkikuntoutusta osana normaaleja kotihoidon käyntejä. Kotihoidon psykiatrisessa tiimissä työskentelevät sairaanhoitajat (3) siirtyvät sosiaalipalvelujen tulosalueella perustettavaan mielenterveys- ja päihdepalveluiden kotikuntoutustiimiin. Kotihoito toimii 24/7. Asiakkaalla on mahdollisuus asua kotonaan elämän loppuun asti, koska saattohoito on mahdollista toteuttaa myös kotihoidossa.

Asumispalveluihin ja vuorohoitoon sisältyy oma ja ostotoiminta sekä asumispalvelujen palvelusetelitoiminta. Ikäihmisten kotona asumista tuetaan vuorohoito- ja arviointijaksojen avulla.

Kuntouttavaa lyhytaikaishoitoa tarjoavat vuoro- ja arviointiyksiköt sijaitsevat Ylihärmässä ja Evijärvellä. Vuoro- ja arviointiosastolla toteutetaan omaishoitajien vapaapäivien jaksot ja arviointipaikoille tulevien asiakkaiden kohdalla selvitetään, kuntoutuuko asiakas vielä kotiin vai tarvitseeko asumispalvelupaikan. Arviointi- ja vuoro- ja arviointipaikkojen koordinoimista vastaa palvelukoordinaattori. Sijoituspäätökset asumispalveluyksikköihin tehdään monialaisessa SAS-työryhmässä.

Kuntayhtymän alueella on aloitettu ikäihmisten perhehoitajien koulutus syksyllä 2020. Perhehoitoilla tarkoitetaan asiakkaan hoidon tai huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Perhehoitoa voidaan toteuttaa perhehoitokodeissa joko jatkuvana, tilapäisenä tai osa-vuorokautisena perhehoitona tai kiertävän perhehoitajan palveluna asiakkaan kodissa. Myös omaishoidon vapaapäiviä voidaan toteuttaa perhehoidon avulla. Perhehoito täydentää osaltaan ikäihmisten palvelujen palveluvalikoimaa.

Ikäihmisten palveluita tukee rekrytointiyksikkö, jonka tehtävänä on saavuttaa järkevät ja kustannustehokkaat vakituisten toimien täyttö- ja sijaisjärjestelyt. Yksikön tarkoitus on olla tukena ja helpottamassa yksiköiden esimiesten työtä, jolloin he pystyvät entistä paremmin keskittymään yksikön johtamiseen ja kehittämiseen. Rekrytointiyksikön alaisuudessa työskentelevät sisäiset sijaiset eli sissit. He ovat vakituksessa työsuhteessa, mutta hoitavat sijaistarpeita. Sissi-toiminta on kohdistettu kotihoitoon ja tehostettuun palveluasumiseen. Sissien lisäksi tarvitaan myös lyhytaikaisia sijaisia, joiden hankintaa rekrytointiyksikkö koordinoi.

Tulosalueen yhteiset tavoitteet

Yli 75-vuotiaiden asukkaiden määrän kasvu ja ennakoitu palvelutarpeen lisääntyminen edellyttävät ikäihmisten palvelujen systemaattista suunnittelua. Ikäihmisten palveluiden tulosalueen asiakkaiden palvelutarpeen kasvuun on vastattu toimintoja ja palvelurakennetta uudistamalla.

Ikäihmisten palvelujen painopistettä siirretään yhä enenevässä määrin toimintakykyä ja elämänhallintaa tukevien palveluihin. Ikäihmisten palvelurakenteen kehittämisen keskiössä on kotona asumisen tukeminen. Kotona asumista tuetaan ennaltaehkäiseviä palvelumuotoja vahvistamalla, omaishoidon tukimuotoja tehostamalla sekä kotihoidon toimintaa kehittämällä. Jos kotihoidon, vuorohoidon ja omaishoidon tukitoimin saadaan siirrettyä viiden ikäihmisen palvelutarvetta tehostettuun palveluasumiseen 6 kk, niin potentiaalinen kustannussäästö on noin 50 000 €.

Tehostetun palveluasumisen määrää arvioidaan alueen väestöennusteen ja – tarpeen mukaan sekä valtakunnallisiin suosituksiin perustuen. Tavoitteena on siirtää ikääntyneiden hoidon painopistettä tehostetusta palveluasumisesta kotihoitoon, perhehoitoon sekä erilaisiin välimuotoisiin asumismuotoihin. Perhehoitajien koulutuksen jälkeen kuntayhtymässä on tavoitteena aloittaa perhehoito aluksi tilapäisenä perhehoitona vuoden 2020 aikana ja tämän jälkeen laajentaa toimintaa muihin perhehoidon muotoihin.

Kotihoidon lisääntyvien asiakasmäärien – ja tarpeiden vuoksi kotihoidossa otetaan käyttöön erilaisia sähköisiä palveluja. Esimerkiksi etäkäyntien ja lääkerobottien avulla pyritään tukemaan ikäihmisten kotona asumista ja tehostamaan kotihoidon toimintaa. Kotikäyntireittien suunnittelu (optimointi) on kotihoidossa keskitetty muutamalle työntekijälle. Käyntien suunnittelua tehostetaan edelleen strategisen optimoinnin avulla ja pyritään siten lisäämään asiakkaan kotona tehtävän osuutta. Kotihoidon välitöntä asiakasaikaa seurataan systemaattisesti ja henkilöstöresursseja kohdennetaan

tarpeen mukaan sinne, missä kuormitus ja asiakkaiden hoidon tarve on suurinta. Kuormitushuippujen tasaamiseksi kotihoidossa on otettu loppuvuodesta 2020 käyttöön alueilla toimivat resurssihoitajat, jotka siirtyvät joustavasti työskentelemään sille alueelle missä kuormitus on suurinta. Kotihoidon kuormitusprosentissa pyritään keskimäärin 65–70 % välittömään työaikaan, huomioiden asiakaskäyntien välimatkat. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta siirtää sellaisia tukipalvelutehtäviä, jotka eivät edellytä hoitajakoulutusta muiden toimijoiden tehtäväksi. Kotihoidossa vahvistetaan työntekijöiden kuntoutusosaamista muun muassa kinestetikan ja lähihoitajille suunnatun toimintakyvyn tukemiseen keskittyvän oppisopimuskoulutuksen avulla ja siirrytään yhä kuntouttavaan tapaan tehdä työtä asiakaskäyntien yhteydessä. Omahoitajuutta pyritään kotihoidossa vahvistamaan. Asiakkaan läheisten roolia asiakkaan hoidossa ja läheisten mahdollisuutta osallistua säännöllisesti puoli vuosittain hoito- ja palvelusuunnitelmien laadintaan pyritään vahvistamaan. Järjestöjen ja seurakuntien kanssa tehtävää yhteistyötä lisätään, jotta kotihoidon asiakkaille löytyisi vapaaehtoisia ystäviksi, ulkoiluun ja seuraksi kulttuuritapahtumiin.

Tehostetun palveluasumisen kustannuskasvua pyritään hillitsemään keskittämällä toimintaa omiin yksiköihin, mutta käytössä on kuitenkin hiukan aiempaa enemmän myös tehostetun palveluasumisen palveluseteli. Tehostetun palveluasumisen paikkamäärää pyritään laskemaan asteittain laatusuosituksen tasolle. Kaupinkodin toiminnan päättymisen jälkeen osa Kaupinkodin paikkamäärästä korvautuu palvelusetelipaikoilla. Vuonna 2021 tehostetun palveluasumisen paikkamäärä vähenee 9 paikkaa vuoden 2020 alun tasoon nähden. Ikäihmisten kotona selviytymisen tukemiseksi Ylihärmän Artturintuvan ja Evijärven Päkintuvan toimintojen yhtenäistämistä jatketaan. Kaikissa tehostetun palveluasumisen yksiköissä siirrytään koneelliseen annosjakeluun. Tehostetun palveluasumisen toiminnan kehittämisessä pyritään parantaman asukkaan mahdollisuuksia oman näköiseen ja mielekkääseen elämään omahoitajuutta vahvistamalla. Lisäksi asukkaiden toimintakyvyn tuetaan erilaisilla yksiköissä järjestettävillä toimintatuokioilla, vahvistamalla toimintakykyä tukevan hoitotyön osaamista koulutuksella sekä fysioterapeuttien kuukausittaisilla konsultaatiokäynneillä yksikössä. Läheisten kanssa tehtävää yhteistyötä vahvistetaan säännöllisellä yhteydenpidolla asukkaan läheisiin sekä mahdollistamalla läheisten mukanaolo hoitosuunnitelman päivityksessä.

Ikäihmisten palvelujen laatua kehitetään ottamalla käyttöön RAI- arviointijärjestelmä vuoden 2020 aikana asiakasohjaukseen, kotihoitoon, vuoro- ja arviointiyksiköihin sekä tehostettuun asumispalveluun. RAI-järjestelmän avulla asiakkaan toimintakyky ja voimavarat pystytään selvittämään yksilöllisesti ja kokonaisvaltaisesti sekä kohdentamaan palvelut asiakkaalle palveluntarpeen mukaisesti. Järjestelmästä saatavan tietoa voidaan hyödyntää myös asiakkaiden hoidossa ja hoitosuunnitelmien laadinnassa. Järjestelmän vertailutiedon avulla voidaan ikäihmisten palveluja myös kehittää edelleen.

Sairauspoissaolot ovat ikäihmisten tulosalueella olleet korkeat ja tämä on aiheuttanut sijaiskustannusten nousua. Vaikka sairauspoissaolot ovat kääntyneet laskuun vuoden 2020 aikana, jatketaan niiden vähentämiseen tähtäviä tehostettuja toimenpiteitä, kuten esimerkiksi yksiköiden sisäisten kehittämistoimenpiteitä edelleen.

Ikäihmisten palvelujen talousarvio (sitovuustaso)

IKÄIHMISTEN PALVELUT	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Kasvu	Kasvu	Kasvu
			Esitys	eur	% TA2020	% TP2019
Oman toiminnan tuotot	4 860 431	4 640 157	4 408 132	-232 025	-5,0	-9,3
Henkilöstökulut	15 144 834	15 918 204	14 280 138	-1 638 066	-10,3	-5,7
Asiakaspalvelut	1 135 709	1 100 265	783 000	-317 265	-28,8	-31,1
Palvelujen ostot	2 104 609	1 930 330	1 687 184	-243 146	-12,6	-19,8
Aineet ja tarvikkeet	272 400	276 729	282 132	5 403	2,0	3,6
Avustukset	989 536	995 211	1 790 509	795 298	79,9	80,9
Muut toimintakulut	1 058 014	1 148 514	854 945	-293 569	-25,6	-19,2
Oman toiminnan kulut yhteensä	20 705 102	21 369 253	19 677 908	-1 691 345	-7,9	-5,0
OMAN TOIMINNAN KATE	-15 844 670	-16 729 096	-15 269 776	1 459 320	-9	-4
Erikoissairaanhoido ja erityispalvelut		0	0	0		
Toimintakulut yhteensä	20 705 102	21 631 331	19 677 908	-1 691 345	-9,0	-5,0
Osuus yhteisistä kust.+poistot	2 413 017	2 289 222	3 771 717			
Nettokulut	18 257 687	19 280 396	19 041 493	-232 025	-1,2	4,3

Ikäihmisten palveluiden tulosalueelle vyöryy kustannuksia vyörytettäville kustannuspaikoilta, jotka sisältävät henkilöstökuluja. Budjettiteknisistä syistä nämä näkyvät yllä olevassa taulukossa kohdassa ”osuus yhteisistä kust.+poistoista”. Vyörytettävät kustannuspaikat sisältävät henkilöstökuluja, joiden osuus ikäihmisten palveluiden tulosalueella on 427 866 euroa. Henkilöstökulut kokonaisuudessaan tulosalueittain on esitetty kohdassa 3.2.

Ikäihmisten palvelualueen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit

Tavoite /kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2021	Tavoitetaso/mittari
Ikäntyneiden palvelujen palvelurakenteen keventäminen valtakunnallisten laatusuosituksen mukaisesti	Omaishoidon tukitoimien tehokas käyttö Välimuotoisten asumisratkaisuvaihtoehtojen selvittäminen Perhehoidon aloittaminen tilapäisestä perhehoidosta Vuorohoito- ja arviointiosastolla (Artturintupa, Evijärvi) yhtenäiset toimintakäytännöt	Alueen 75-v. väestöstä 5 - 6 % on omaishoidon tuen piirissä Ympäri vuorokautisessa asumispalvelussa asuu 7 - 8 % yli 75-vuotiasta Perhehoitajien ja perhehoitoasiakkaiden määrä

Lääkkeellisen annosjakelun laajentaminen	Annosjakelu on käytössä kotihoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa	Säännöllisen kotihoidon asiakkaista ja tehostetun palveluasumisen asukkaista 95 % lääkkeiden annosjakelun piirissä
Laadun kehittäminen	<p>Laatusuosituksen mukainen henkilöstömitoitus</p> <p>Omahoitajuuden vahvistuminen ikäihmisten palveluissa</p> <p>Asiakaspalautekyselyt vuosittain</p> <p>RAI -arviointi- ja laatumittariston käyttöönotto</p>	<p>Henkilöstömitoitus:</p> <p>tehostetun palveluasumisen yksiköt 0,6</p> <p>vuorohoito- ja arviointiyksiköt 0,7</p> <p>kotihoidon välitön työaika keskimäärin 65 - 70 %</p> <p>Kotihoidossa hoitajien työpanoksen keskittäminen hoitotyöhön ja tukipalvelutyön siirtäminen muille toimijoille</p> <p>Etäkäyntien määrä kotihoidossa</p> <p>Kotihoito: Hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelman laatiminen ja päivittäminen asiakkaan ja läheisten kanssa puoli vuosittain, säännölliset käynnit oman asiakkaan luona.</p> <p>Tehostettu palveluasuminen: Yhteydenpito läheisiin 1 x kk, henkilökohtaisen ajan varaaminen omalle asukkaalle (½ h/viikko)</p> <p>keskiarvo 4/5</p> <p>RAI-arviointien määrä</p>
Varahenkilöstön tehokas käyttö ja lyhytaikaisten sijaisten määrän	Esimiesten kouluttaminen yksikön henkilöstön käytön organisointiin,	Sijaiskustannusten vähentyminen

vähentäminen ikäihmisten palveluissa	vuosilomasuunnitteluun ja poissaolojen hallintaan	Lyhytaikaisten sijaisten määrän vähentyminen vuoden 2020 tasosta
--------------------------------------	---	--

Ikäihmisten palvelujen nettokustannukset (kuntaosuudet) tehtävittäin

Ikäihmisten palvelujen Nettokulut (kuntaosuudet) tehtävittäin						
	Tuhtta euroa	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos TA20/TA21	Muutos %
300	Kotihoito	7 048,80	7 823,10	8 117,05	293,95	3,62
320	Asiakasohjaus	348,30	400,10	267,41	-132,69	-49,62
325	Omaishoidon tuki/ikäihmiset yli 65-v	1 045,40	1 236,60	1 151,29	-85,31	-7,41
340	Tehostettu palveluasuminen	9 815,20	9 558,50	9 505,74	-52,76	-0,56
Ikäihmisten palvelut yhteensä		18 257,70	19 018,30	19 041,49	23,19	0,12
	Evijärvi	2 892,10	2 857,00	2 899,51	42,51	1,47
	Kauhava	15 365,60	16 161,30	16 141,98	-19,32	-0,12
		18 257,70	19 018,30	19 041,49	23,19	0,12

3.1.4 Terveyspalvelujen tulosalue

Terveyspalveluiden tulosalueen toiminta-ajatuksena on *"tuottaa toimivat, laadukkaat ja vaikuttavat terveyspalvelut"*.

Toiminnassa korostuu yhä enemmän asiakaslähtöisyys, hyvä asiakaskokemus ja palveluiden hyvä saatavuus. Lisäksi terveyspalveluissa korostetaan asiakkaan osallisuutta palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä.

Tulosalueen yhteiset tavoitteet

Tavoite/kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet 2021	Tavoitetaso/mittari
Hoidon saatavuuteen panostaminen	<p>Tiimivastaanottojen kehittäminen</p> <p>Sähköisten palveluiden lisääminen</p>	<p>Kiireettömän hoidon saatavuus alle 7 vrk, mittarina T3-aika</p> <p>Suoritteet suhteessa kiireellinen hoito – kiireetön hoito/tavoitteena 70 % - 30 %</p> <p>Tehokas ja sujuva palvelu jo ensikontaktista lähtien</p>

	Asiantuntijahoitajaroolin kehittäminen ja vahvistaminen.	Hoitosuunnitelmien määrän kasvu
Laadukas ja turvallinen osastohoito sekä toimiva kotisairaala	Osaston sujuvan toiminnan takaaminen Osaston kuntoutustoiminnan kehittäminen Kotisairaalan toimivien käytäntöjen vahvistaminen Hoidon tarpeen arviointi kotiin – toiminnan käynnistäminen	Osaston keskimääräinen hoitoaika alle 7 vrk Kotisairaalan käyntimäärät HTA – käyntien määrä
Osastojakson jälkeen kotona pärjääminen	Kotiutus- ja jatkohoitoprosessin kehittäminen Pyöröovisyndrooman välttäminen	Potilaiden määrän seuranta, jotka palautuvat 1 vk ja 1 kk sisällä takaisin osastolle saman käyntisyyn vuoksi.
Hyvän asiakaskokemuksen vahvistaminen	Asiakaspalvelun verkkokoulutusten suorittaminen	Asiakaspalautteet ja palautelomakkeiden päivitys Jatkuvan asiakaspalautteen kerääminen Asiakastyytyväisyyskyselyt

Terveyspalvelujen talousarvio (sitovuustaso)

TERVEYSPALVELUT	TP 2019	TA 2020	TA 2021 Esitys	Kasvu eur	Kasvu % TA2020	Kasvu % TP2019
Oman toiminnan tuotot	2 081 326	2 538 640	2 079 150	-459 490	-18,1	-0,1
Henkilöstökulut	8 282 610	8 431 238	5 734 622	-2 696 616	-32,0	-30,8
Asiakaspalvelut	525 427	445 344	414 000	-31 344	-7,0	-21,2
Palvelujen ostot	2 816 288	2 846 564	1 144 385	-1 702 179	-59,8	-59,4
Aineet ja tarvikkeet	1 528 198	1 398 003	1 254 180	-143 823	-10,3	-17,9
Avustukset	0	0	0	0		
Muut toimintakulut	247 546	149 750	167 361	17 611	11,8	-32,4
Oman toiminnan kulut yhteensä	13 400 070	13 270 899	8 714 548	-4 556 351	-34,3	-35,0
OMAN TOIMINNAN KATE	-11 318 743	-10 732 259	-6 635 398	4 096 861	-38,2	-41,4
Erikoissairaanhoidon ja erityispalvelut	27 714 525	27 799 000	27 843 000	44 000	0,2	0,5
Toimintakulut yhteensä	41 114 594	41 069 899	36 557 548	-4 512 351	-11,0	-11,1
Osuus yhteisistä kust.+poistot	1 997 131	1 655 622	3 574 823	1 919 201	115,9	79,0
TOIMINTAKATE	41 030 399	40 186 881	38 053 221	1 503 711	-5,3	-7,3

Terveyspalveluiden tulosalueelle vyöryy kustannuksia vyörytettäviltä kustannuspaikoilta, jotka sisältävät henkilöstökuluja. Budjettiteknisistä syistä nämä näkyvät yllä olevassa taulukossa kohdassa ”osuus yhteisistä kust.+poistoista”. Vyörytettävät kustannuspaikat sisältävät henkilöstökuluja, joiden osuus terveyspalveluiden tulosalueella on 2 233 170 euroa. Henkilöstökulut kokonaisuudessaan tulosalueittain on esitetty kohdassa 3.2.

Terveyspalveluiden tulosalueella painotetaan edelleen tulevana talousarviovuonna erityisesti hoidon saatavuutta ja asiakkaiden tyytyväisyyttä palveluihin. Toimintaprosessin kehittäminen jatkuu siten, että pystytään vastaamaan mahdolliseen lakimuutokseen viikon sisällä tapahtuvan hoidon saatavuuden vaatimuksesta. Hoitosuunnitelmatyötä kehitetään edelleen siten, että hoidon jatkuvuus olisi selkeää ja tiedonkulku turvattua.

Osastohoidon osalta kehitetään kotiutus- ja jatkohoitoprosesseja siten, että välttyttäisiin ns. pyöröovi-ilmiötä eli osastohoitoon palaamiselta lyhyen ajan sisällä kotiutumisesta. Lisäksi kehitetään edelleen kotisairaaloimintaa, joka sujuvoittaa osaston prosesseja ja vähentää kuormitusta osastolla. Kotisairaalassa otetaan käyttöön etälaitteistoa, jonka turvin voidaan aloittaa uutta toimintaa, hoidon tarpeen arviointia kotikäynneillä.

Asiakaspalvelun kehittäminen koskee koko tulosaluetta. Tulosalueen työntekijät käyvät läpi Duodecimin järjestämän asiakaspalvelun verkkokoulutuksen ja lisäksi tulosalueella päivitetään asiakaspalautelomakkeisiin NPS- luvun seurantaan kysymys. Tavoitteena toimenpiteillä on hyvän asiakaskokemuksen vahvistuminen.

Terveyspalvelujen nettokustannukset (kuntaosuudet) tehtävittäin

Terveyspalvelujen Nettokulut (kuntaosuudet) tehtävittäin						
Tuhtta euroa	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos TA20/TA21	Muutos %	
Avosairaanhoito	4 307,80	3 667,30	4 962,77	-954,83	-19,24	
Lääkärit	2 156,70	2 250,30				
Neuvola	1 131,30	1 190,90	1 080,38	-110,52	-10,23	
Sairaalaosasto	4 159,50	3 808,90	2 906,73	-902,17	-31,04	
Suun terveydenhuolto	1 450,10	1 470,50	1 260,34	-210,16	-16,67	
Työterveyshuolto	110,50	0,00	0,00	0,00		
Terveyspalvelut yhteensä	13 315,90	12 387,90	10 210,22	-2 177,68	-21,33	
Evijärvi	1 765,80	1 710,50	1 167,81	-542,69	-46,47	
Kauhava	11 550,00	10 677,40	9 042,41	-1 634,99	-18,08	
	13 315,80	12 387,90	10 210,22	-2 177,68	-21,33	

Avosairaanhoito

Avosairaanhoidon palvelutarjontaan kuuluvat lääkärin ja sairaanhoitajien vastaanottotoiminta sekä niihin liittyvät tukitoimet. Hyvinvointikeskuksessa Kauhavan keskustajamassa tuotetaan kuntayhtymän yhteiset terveyspalvelut, kuten lääkärin ja asiantuntijahoitajien vastaanotot sekä kaikki lähipalvelut Kauhavan keskustajaman asukkaille. Lisäksi Ylihärmen hyvinvointiasemalla tuotetaan asiantuntijasairaanhoitajien vastaanottoja sekä uutena toimintoja syksyllä 2020 aloittaneen geriatrian erikoislääkärin vastaanotot työparityöskentelyä yhdessä muistihoitajan kanssa.

Hyvinvointiasemien palvelutarjontaa muotoillaan uudelleen siten, että poliklinikan sairaanhoitajan vastaanotto vuorottelee Ylihärmen, Alahärmen ja Korttesjärven hyvinvointiasemilla. Käytännössä palvelu on tarjolla näillä hyvinvointiasemilla 1-2 päivää/viikossa. Palvelu on kiireetöntä, ajanvaraukseen perustuvaa vastaanottoa. Evijärven ja Kauhavan avosairaanhoidon palvelut jatkuvat entisellään.

Avosairaanhoidon päätavoitteena tulevana talousarviovuonna on kiireettömän hoidon saatavuuden parantaminen sekä asiakkaan tehokas ja sujuva palvelu hyvän asiakaskokemuksen vahvistamiseksi. Valtakunnallisen tavoitteen mukaan pyritään hoitoon pääsyyn 7 vrk:n sisällä. Asiantuntijahoitaja rooleja kehitetään ja vahvistetaan samalla päivittäen hoitosuunnitelmatyötä. Lisäksi kehitetään edelleen sähköisiä palveluita.

Lääkärin suorite hinta yhdistetään jatkossa avosairaanhoidon suoritehintaan, koska toiminta on muuttunut ja tulee muuttumaan siten, että moniammatilliset vastaanotot lisääntyvät. Tällöin on arjessa haasteellista rajata, mikä on vastaanoton suoritehintaa. Jatkossa on käytössä vain avosairaanhoidon suoritehintaa. Asia ei kustannuksiin eikä siten kuntaosuuksiin.

Avoterveydenhuolto

Avoterveydenhuoltoon kuuluvat terveyttä edistävät palvelut. Avoterveydenhuolto koostuu äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolapalveluista, lastenneuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalveluista. Lisäksi avoterveydenhuollossa tuotetaan aikuisten

terveydenhoitajan vastaanottopalveluita, matkailijoiden rokotuspalvelua sekä työttömien terveydenhoitajan palvelut. Avoterveydenhuollon lääkäripalvelut tuotetaan Kauhavan neuvolassa, Ylihärmin ja Evijärven hyvinvointiasemilla tai kouluilla.

Avoterveydenhuollon terveydenhoitajan palvelut tuotetaan jatkossa osittain kaikissa neuvoloissa ja osittain keskitetysti Kauhavan neuvolassa, Ylihärmin ja Evijärven hyvinvointiasemilla. Kouluterveydenhuolto jatkuu entisellään kouluilla. Aikuisten terveydenhoitajan ja työttömien terveydenhoitajan vastaanotto jatkuu jatkossa kaikilla hyvinvointiasemilla asiakastarpeen mukaisesti. Lasten- ja äitiysneuvolapalvelut tuotetaan jatkossa Kauhavan, Ylihärmin ja Evijärven neuvoloissa.

Talousarviovuonna avoterveydenhuollon päätavoitteena on asiakaskokemuksen parantaminen. Lisäksi tavoitteena on saada vahvistettua ja juurrutettua päivitettyjä palveluverkkoja ja toimenpideohjelmia (esim. Neuropsykiatrisesti oireilevien lasten, nuorten ja heidän perheidensä palveluverkko Etelä-Pohjanmaalla (EPSHP) ja Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelma). Avoterveydenhuolto on edelleen mukana perhekeskuskehittämisessä ja kiinteänä osana perhekeskuksen palvelutarjontaa.

Fysioterapia

Fysioterapian toiminta-alueet ovat osastofysioterapia, suoravastaanotto- ja poliklinikkafysioterapia, apuvälinepalvelut, lasten- ja nuorten fysioterapia sekä toimintaterapia. Fysioterapia ja toimintaterapian palveluita tuotetaan yksilövastaanottoina, ryhmätoimintana, ohjaus- ja neuvontapalveluna (ilman lähetettä) ja lääkinnällisenä kuntoutuksena. Palvelua tarjotaan Kauhavan hyvinvointikeskuksen lisäksi Ylihärmin ja Evijärven hyvinvointiasemilla. Toimintaa tuotetaan tarpeen mukaan myös jalkautuvana palveluna, asiakkaiden kotiin kaikkialle Kuntayhtymä Kaksineuvoisen alueelle.

Fysioterapiayksikön tavoitteena tulevana talousarviovuonna on edelleen osastokuntoutuksen kehittäminen. Lisäksi fysioterapiayksikkö on kiinteästi kehittämässä avosairaanhoidon saatavuuden parantamista oman ammattialansa kautta. Vahvistuneen toimintaterapeuttiressurssin avulla pystytään tuottamaan enemmän toimintaterapian omana toimintana sekä yksilöterapiaina että ryhmämuotoisena terapiana.

Sairaalaosasto

Kauhavan sairaalaosasto ja kotisairaala toimivat kiinteästi yhtenä yksikkönä. Henkilökunta on yhteistä. Tehokkaan osastohoidon, kuntouttavan työotteen ja kotisairaalan avulla pyritään siihen, että osaston keskimääräinen hoitoaika on alle 7 päivää. Kotisairaala käynnistää etälaitteiden myötä hoidontarpeen arviointitoiminnan. Potilaan vointia voidaan käydä arvioimassa tai lääkäri ja kotisairaalahoidossa oleva asiakas voivat olla yhteydessä kotisairaalahoidon aikana etälaitteen avulla. Osastohoidon ja kotisairaalan laadun kehittämistä jatketaan edelleen. Erityisesti hyvän asiakaspalvelun kehittäminen korostuu. Osaston käyttöastetta seurataan jatkuvasti ja reagoidaan henkilöstön tarpeeseen vähentäen, jos kuormitus laskee.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuolto toimii Kauhavan hyvinvointikeskuksessa sekä kaikilla hyvinvointiasemilla. Lisäksi suun terveydenhuollossa toteutetaan ohjausta ja neuvontaa kouluilla sekä erilaisissa asumisyksiköissä. Suun terveydenhuollossa pyritään terveyden edistämiseen ja säännöllisyyteen, mikä onnistuu parhaiten vakiintuneessa kunkin yksilöllisen hoidon tarpeen huomioon ottavassa hoitosuhteessa. Hyödynnetään nykyisiä viestintämenetelmiä tukemaan väestön omatoimista suun terveyden edistämistä ja terveyttä edistäviä valintoja. Asiakasnäkökulma huomioidaan palveluja kehitettäessä. Tavoitteena on, että hammashoitoa on saatavilla silloin, kun kuntalainen sitä tarvitsee.

Alueellisen hankkeen kautta kehitetään suun terveydenhuollon laatu- ja vaikuttavuusmittaristoa. Hankkeessa pyritään myös työn mielekkyyden ja tehokkuuden lisäämiseen digitalisaation kautta muun muassa oikomishoidossa ja protetiikassa.

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoito						
	Tuhtta euroa	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos TA20/TA21	Muutos %
490	Sairaanhoitopiiri	26 282,10	26 340,00	26 340,00	0,00	0,00
499	Ensihoito	1 083,60	1 092,00	1 165,00	73,00	6,27
491	Muut palveluntuottajat	348,80	367,00	338,00	-29,00	-8,58
Erikoissairaanhoito yhteensä		27 714,50	27 799,00	27 843,00	44,00	-2,31
	Evijärvi	3 980,30	4 022,00	3 923,00	-99,00	-2,52
	Kauhava	23 734,20	23 777,00	23 920,00	143,00	0,60
		27 714,50	27 799,00	27 843,00	44,00	0,16

Erikoissairaanhoito ostetaan pääasiassa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä. Valinnanvapaudesta johtuen asiakkaalla on mahdollisuus valita erikoissairaanhoidon tuottaja hänen parhaakseen katsomalla tavalla. Tämän vuoksi asiakkaat käyttävät myös muiden sairaanhoitopiirien palveluja, erityisesti Soiten (Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin).

Yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa tehdään tiiviisti ja pyritään optimaaliseen kustannusten syntymiseen. Erikoislääkäripalveluita tuotetaan myös omana toimintana, jonka avulla pyritään erikoissairaanhoidon ostojen vähentämiseen. Erikoissairaanhoidon kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua myös heidän palveluidensa jalkautumisesta Kuntayhtymän tiloihin.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen hoidon saatavuuden parantamisella vaikutetaan myös erikoissairaanhoidon menokehityksen hillintään.

3.2 Henkilöstö

Vuoden 2021 painopistealueina ovat henkilöstöjohtamisen ja henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen. Tilikauden aikana toimien vapautuessa selvitetään ensisijaisesti mahdollisuutta täyttää tehtävä sisäisesti tarvittaessa tehtäväkuva ja tarvittaessa nimikettä muuttamalla.

Kuntayhtymässä tarkastellaan virkasuhteiden muuttamista työsuhteiksi, mikäli tehtävään ei liity julkisen vallan käyttöä.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu henkilöstömäärien kehitys (vakituiset virat ja toimet) vuosina 2019 ja 2020 sekä tulevassa talousarviossa vuodelle 2021.

	2019	2020	TA2021
Hallinto- ja tukipalvelut	71	66	65
Sosiaalipalvelut	95	99	100
Ikäihmisten palvelut	292,5	304,5	285
Terveyspalvelut	170,6	163,6	154,33

Alla olevassa taulukossa on kokonaishenkilöstökulujen kehitys. Taulukossa on kuvattu kokonaishenkilöstökulut tulosalueittain 2019 (tilinpäätöstieto), 2020 (talousarviotieto) ja tulevan talousarvion 2021 kokonaishenkilöstökulut.

	TP2019	TA2020	TA2021
Hallinto- ja tukipalvelut	3 133 860 €	2 648 407 €	2 383 056 €
Sosiaalipalvelut	5 047 567 €	5 395 865 €	5 768 751 €
Ikäihmisten palvelut	15 144 834 €	15 918 204 €	14 708 004 €
Terveyspalvelut	8 282 610 €	8 431 238 €	7 967 792 €

3.2.1 Nimikemuutokset

Talousarviovuoden alussa toteutetaan seuraavat nimikemuutokset, joilla ei ole vaikutusta kustannuksiin.

Aiempi virka- tai toiminimike ja yksikkö	Nimike 1.1.2021 alkaen
ATK-käyttöpäällikkö (virka/tietohallinto)	Vastaava tietojärjestelmäsuunnittelija (virka/tietohallinto)
Ravitsemistyönjohtaja (toimi/keittiöt)	Ruokapalvelupäällikkö (toimi/keittiöt)
Terveystenhoitaja (toimi/asiakasohjausyksikkö)	Asiakasohjaaja (toimi/asiakasohjausyksikkö)

3.3 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa

3.3.1 Yhdistelmä käyttötalouden meno- ja tuloarvioista

Tulosalue	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Muutos % TA20/TA21
Hallinto- ja tukipalvelut				
Toimintatulot	371 250	417 120	374 000	-10,34
Toimintamenot	5 834 335	5 331 103	5 286 445	-0,84
Suunnitelmapoistot	59 896	32 800	22 800	-30,49
Nettomenot	5 522 981	4 946 783	4 935 245	-0,23
Sosiaalipalvelut				
Toimintatulot	837 079	844 561	832 725	-1,40
Toimintamenot	17 024 880	17 083 190	16 175 848	-5,31
Suunnitelmapoistot	18 158	3 400	41 700	1 126,47
Nettomenot	16 205 958	16 242 029	15 384 823	-5,28
Ikäihmisten palvelut				
Toimintatulot	4 860 431	4 640 157	4 423 132	-4,68
Toimintamenot	20 705 071	21 369 253	20 147 104	-5,72
Suunnitelmapoistot	24 593	19 900	20 300	2,01
Nettomenot	15 869 232	16 748 996	15 744 272	-6,00
Terveyspalvelut				
Toimintatulot	2 081 326	2 538 640	2 131 120	-16,05
Toimintamenot	13 400 070	13 270 899	12 522 188	-5,64
Suunnitelmapoistot	55 969	52 900	39 700	-24,95
Nettomenot	11 374 712	10 785 159	10 430 768	-3,29
Erikoissairaanhoido				
Toimintatulot				
Toimintamenot	27 714 525	27 799 000	27 843 000	0,16
Suunnitelmapoistot				
Nettomenot	27 714 525	27 799 000	27 843 000	0,16
Käyttötalous yhteensä				
Toimintatulot	8 150 086	8 440 478	7 760 977	-8,05
Toimintamenot	84 678 879	84 853 445	81 974 585	-3,39
Suunnitelmapoistot	158 616	109 000	124 500	14,22
Jäsenkuntien rahoitusosuus	76 687 409	76 521 967	74 338 108	-2,85

TOIMINTAKATE	154 569	108 999	124 500	14,22
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	17 514	21 026	21 000	0
Rahoituskulut	1 876	1 026	1 000	-3
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	19 507	20 000	20 000	0
VUOSIKATE	170 207	128 999	144 500	12
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Suunnitelman mukaiset poistot	154 746	109 000	124 500	14
TILIKAUDEN TULOS	15 461	19 999	20 000	0

3.3.2 Tuloslaskelma

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Muutos €	Muutos- %
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	79 091 279	78 647 679	76 342 985	-2 304 694	-2,9
Maksutuotot	4 441 453	4 988 162	4 495 400	-492 762	-9,9
Tuet ja avustukset	432 875	468 308	429 400	-38 908	-8,3
Muut toimintatuotot	867 841	858 295	831 300	-26 995	-3,1
TUOTOT YHTEENSÄ	84 833 448	84 962 444	82 099 085	-2 863 359	-3,4
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	25 472 783	26 642 458	25 302 247	-1 340 211	-5,0
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	5 093 477	4 875 899	4 643 560	-232 339	-4,8
Muut henkilösivukulut	1 042 611	875 357	881 796	6 439	0,7
PALKAT JA SIVUKULUT YHTEENSÄ	31 608 871	32 393 714	30 827 603	-1 566 111	-4,8
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelut	37 573 680	37 366 100	36 756 179	-609 921	-1,6
Palvelujen ostot	7 831 000	7 602 867	7 118 119	-484 748	-6,4
PALVELUT YHTEENSÄ	45 404 680	44 968 967	43 874 298	-1 094 669	-2,4
Aineet, tarvikkeet, tavarat					
Ostot tilikauden aikana	2 653 266	2 502 797	2 284 707	-218 090	-8,7
Avustukset yhteensä	2 740 322	2 707 552	3 017 809	310 257	11,5
Vuokrat yhteensä	2 244 281	2 285 415	1 970 168	-315 247	-13,8
Muut toimintakulut	27 459	-5 000	0	5 000	-100,0
KULUT YHTEENSÄ	84 678 879	84 853 445	81 974 585	-2 878 860	-3,4
TOIMINTAKATE	154 569	108 999	124 500	15 501	14,2
Korkotuotot	10 185	15 000	15 000	0	0,0
Muut rahoitustuotot	7 329	6 026	6 000	-26	-0,4
Muut rahoituskulut	1 876	1 026	1 000	-26	-2,5
VUOSIKATE	170 207	128 999	144 500	15 501	12,0
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	158 616	109 000	124 500	15 500	14,2
Kertaluontoiset poistot	-3 869	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	15 461	19 999	20 000	1	0,0

4. INVESTOINTIOSA

Investointiesitykset talousarvio 2021 (hankintahinta yli 5 000 €)

Atk- ja tietoliikenne-ohjelmat:

- Matkalaskujärjestelmä 15 000 euroa
- LifeCare päivitykset 56 000 euroa
- OmaOlo 5 000 euroa

Atk-laitteet

- atk-laitteiden korvaushankinnat 50 000 euroa

Koneet ja kalusto

- tarjotinvaunu 14 000 euroa
- työpajan työkonehankinnat 20 000 euroa
- Residuaalimittari 8 000 euroa
- Digitaaliskanneri suun terveydenhuollon oikomishoitoon 6 000 euroa

Vuoden 2021 talousarvioon sisältyy investointeja yhteensä 174 000 euroa.

5. KUNTIEN RAHOITUSOSUUEDET

KUNTAOSUUEDET (peruspalvelut)				
Sosiaalipalvelut	TP2018	TP2019	TA 2020	TA 2021
Evijärvi	2 077 800	2 255 324	2 147 322	2 069 939
Kauhava	13 706 623	15 052 054	15 101 887	15 103 456
YHTEENSÄ	15 784 423	17 307 378	17 249 209	17 173 395
Ikäihmisten palvelut				
Evijärvi	2 388 782	2 892 098	2 857 039	2 899 514
Kauhava	15 142 102	15 365 594	16 161 280	16 141 978
YHTEENSÄ	17 530 884	18 257 692	19 018 319	19 041 493
Perusterveydenhuolto				
Evijärvi	1 645 962	1 765 826	1 710 452	1 167 812
Kauhava	11 250 965	11 550 049	10 677 429	9 042 408
YHTEENSÄ	12 896 927	13 315 875	12 387 881	10 210 221
PERUSPALVELUT YHTEENSÄ				
Evijärvi	6 112 544	6 913 248	6 714 813	6 137 266
Kauhava	40 099 690	41 967 697	41 940 596	40 287 842
YHTEENSÄ	46 212 234	48 880 945	48 655 409	46 425 108
Palveluliikenne				
Evijärvi	17 127	19 788	13 512	18 830
Kauhava	72 116	68 105	54 046	51 170
YHTEENSÄ	89 243	87 893	67 558	70 000
Erikoissairaanhoido				
Evijärvi	3 914 309	3 980 340	4 022 033	3 923 000
Kauhava	23 514 841	23 734 185	23 776 967	23 920 000
YHTEENSÄ	27 429 150	27 714 525	27 799 000	27 843 000
KAIKKI KUNTAOSUUEDET YHTEENSÄ				
Evijärvi	10 043 980	10 913 376	10 750 358	10 079 096
Kauhava	63 686 647	65 769 987	65 771 609	64 259 012
YHTEENSÄ	73 730 627	76 683 363	76 521 967	74 338 108
Kuntaosuudet ilman erikoissairaanhoidoa				
Evijärvi	6 129 671	6 933 036	6 728 325	6 156 096
Kauhava	40 171 806	42 035 802	41 994 642	40 339 012
YHTEENSÄ	46 301 477	48 968 838	48 722 967	46 495 108
Erityispalvelut/Eskoo		1 322 763	1 379 350	1459700
Oma toiminta		47 646 075	47 343 617	45 035 408

6. TALOUS- JA RAHOITUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2022 - 2023

Talous- ja rahoitussuunnitelma on laadittu kuntalain 110 § mukaan kolmelle seuraavalle toimintavuodelle. Huomioitavaa on kuitenkin se, että jos sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen liittyvät lait toteutuvat tämän hetkisen suunnitelman mukaisesti, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy maakunnalle vuoden 2023 alusta alkaen.

Käyttötalous (1000 eur)	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	8 149	8 440	7 761	7 761	7 800
Toimintamenot	84 678	84 853	81 974	83 997	84 810
Kuntien rahoitusosuudet	76 684	76 522	74 338	76 361	77 135
Toimintakate	155	108	124	124	124
Rahoitustuotot	21	21	21	21	21
Rahoituskulut	2	1	1	1	1
Vuosikate	170	128	144	144	144
Poistot	158	109	124	124	124
Tilikauden tulos	16	20	20	20	20

Asiakasmaksut peritään asiakasmaksuasetuksen enimmäismäärien mukaisesti ja muut maksut, kuten vuokrat, tarkastetaan vuosittain. Asiakasmaksulain mahdollisia muutoksia asiakasmaksutuottoihin ei ole otettu huomioon taloussuunnitelmassa.

Toimintatuottojen kasvuksi vuodelle 2022 on oletettu 0 %, koska sosiaali- ja terveydenhuollon lakien uudistamiseen liittyen on ennakoitavissa, että hoitajamaksujen perimiseen saattaa tulla lainsäädännöllisiä rajoituksia. Vuodelle 2023 toimintatuottojen kasvuksi ennakoidaan 0,5 % perustuen indeksikorotuksen vaikutukseen sekä huomioiden edellä todettu hoitajavastaanottomaksujen maksuttomuuden mahdollisuus. Kulujen kasvuksi on arvioitu 2,5 % vuodelle 2022 perustuen pääsääntöisesti palvelutarpeen kasvuun sekä ostopalvelujen hinnankorotuksiin. Vuoden 2023 alusta käyttöön otettavan Kauhavan uuden hyvinvointikeskuksen oletetaan vaikuttavan kustannuskehitystä hillitsevästi siten, että kustannusten kasvu on vain 1 %. Ikääntyvä väestö sekä sosiaalipalveluiden kasvava palvelutarve tulee näkymään tulevien vuosien palvelukäytössä ja kustannuksissa tulevina vuosina.

Edellä mainituilla perusteilla jäsenkuntien rahoitusosuuksien arvioidaan nousevan edellisvuodesta keskimäärin 2,7 prosenttia vuonna 2022 ja 1,0 prosenttia vuoteen 2023.

Jäsenkuntien rahoitusosuudet

KUNTAOSUUDET (peruspalvelut)						
Sosiaalipalvelut	TP2018	TP2019	TA 2020	TA 2021	TS2022	TS2023
Evijärvi	2 077 800	2 255 324	2 147 322	2 069 939	2 112 517	2 134 465
Kauhava	13 706 623	15 052 054	15 101 887	15 103 456	15 529 803	15 691 150
YHTEENSÄ	15 784 423	17 307 378	17 249 209	17 173 395	17 642 320	17 825 615
Ikäihmisten palvelut						
Evijärvi	2 388 782	2 892 098	2 857 039	2 899 514	2 978 686	3 009 634
Kauhava	15 142 102	15 365 594	16 161 280	16 141 978	16 582 741	16 755 028
YHTEENSÄ	17 530 884	18 257 692	19 018 319	19 041 493	19 561 427	19 764 662
Perusterveydenhuolto						
Evijärvi	1 645 962	1 765 826	1 710 452	1 167 812	1 199 704	1 210 055
Kauhava	11 250 965	11 550 049	10 677 429	9 042 408	9 289 354	9 368 561
YHTEENSÄ	12 896 927	13 315 875	12 387 881	10 210 221	10 489 058	10 578 616
PERUSPALVELUT YHTEENSÄ						
Evijärvi	6 112 544	6 913 248	6 714 813	6 137 266	6 290 907	6 354 154
Kauhava	40 099 690	41 967 697	41 940 596	40 287 842	41 401 898	41 814 739
YHTEENSÄ	46 212 234	48 880 945	48 655 409	46 425 108	47 692 805	48 168 893
Palveluliikenne						
Evijärvi	17 127	19 788	13 512	18 830	19 344	19 545
Kauhava	72 116	68 105	54 046	51 170	52 567	53 114
YHTEENSÄ	89 243	87 893	67 558	70 000	71 911	72 659
Erikoissairaanhoito						
Evijärvi	3 914 309	3 980 340	4 022 033	3 923 000	4 030 120	4 071 990
Kauhava	23 514 841	23 734 185	23 776 967	23 920 000	24 565 669	24 820 973
YHTEENSÄ	27 429 150	27 714 525	27 799 000	27 843 000	28 595 789	28 892 963
KAIKKI KUNTAOSUUDET YHTEENSÄ						
Evijärvi	10 043 980	10 913 376	10 750 358	10 079 096	10 340 371	10 445 689
Kauhava	63 686 647	65 769 987	65 771 609	64 259 012	66 020 134	66 688 826
YHTEENSÄ	73 730 627	76 683 363	76 521 967	74 338 108	76 360 505	77 134 515
Kuntaosuudet ilman erikoissairaanhoitoa						
Evijärvi	6 129 671	6 933 036	6 728 325	6 156 096	6 310 251	6 373 699
Kauhava	40 171 806	42 035 802	41 994 642	40 339 012	41 454 465	41 867 853
YHTEENSÄ	46 301 477	48 968 838	48 722 967	46 495 108	47 764 716	48 241 552

7. TALOUSARVION LIITE

Jäsenkuntalaskutuksen perusteet 2021

Sosiaalipalvelut

Perheneuvola	eur/suorite	suorite = 45 min. käynti
Lastensuojelun sosiaali- ja perhetyö	eur/asukas	
Perhe- ja laitoshoido	eur/hoitovuorokausi	
Päihdepalvelut	eur/asukas	
Eriyispalvelut	läpilaskutus	
Mielenterveyskunt. asumispalvelut	eur/päivä	2016 alkaen erillisenä
Vammaisten asumispalvelut	eur/päivä	2016 asti mtk ja vamm. asumispalvelut
Työ- ja päivätoiminta	eur/päivä	
Omaishoidontuki alle 65-v.	läpilaskutus	
Sosiaalityö ja muut tukitoimet	eur/asukas	
Toimeentuloturva	läpilaskutus	
Sosiaalityö ja työhön kuntoutus	eur/asukas	
Työmarkkinatuki	läpilaskutus	
Työpajat	eur/päivä	
Palveluliikenne	eur/tunti	2017 alkaen ajetut tunnit

Ikäihmisten palvelut

Kotihoito	eur/tunti	suorite = asiakastunti
Asiakasohjausyksikkö	eur/suorite	suorite = kotikäynti, ryhmä tai muu asiakaskontakti
Omaishoidon tuki	läpilaskutus	
Tehostettu palveluasuminen	eur/suorite	suorite = asumisvuorokausi

Terveyspalvelut

Avosairaanhoito	eur/käynti	kaikkien avosairaanhoidon käyntien yhteismäärä (hoitajat, lääkärit)
Neuvola	eur/käynti	
Sairaalaosasto	eur/hoitopäivä	
Suun terveydenhuolto	eur/käynti	hammaslääkärin, suuhygienistin ja hammashoitajan vastaanottokäyntien yhteismäärä

Vyörytettävät kulut on jaettu kustannuspaikoille, ja sitä kautta tehtäville kokonaiskulujen suhteessa joko kaikille kustannuspaikoille (tehtäville) tai käytön mukaisille kustannuspaikoille (tehtäville).